ԻԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5541 16/29 ԱՊՐԻԼ 1904 ՈՒՐԲԱԹ 12 ՍԷՖԷՐ 1322 ԻԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5541

درعليهده غلطهده « آرهولك » غزتهسى ادارهخانهسنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաճեօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

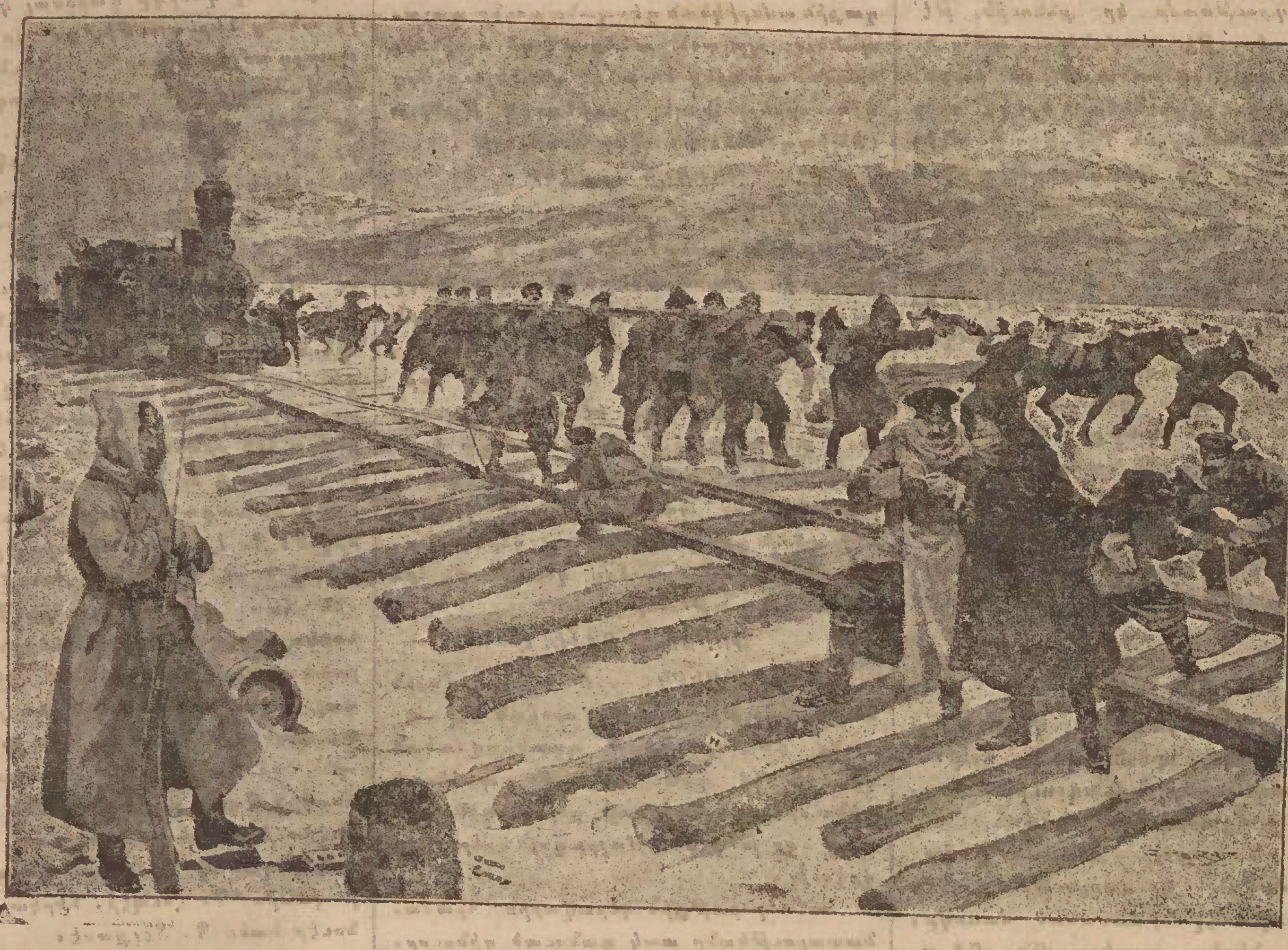

ՊԱՅՔԱԼ ԼԻՃԸ ՍԱՌԱԾ

ԹԽԱՆՁԱԳԻՆ ԿՈՉ ՄԸ ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

Արեւելքի ապրիլ 10ի թիւին մէջ Սղերդէն Թղթակցութիւն մը կար, որ կ'իմացնէր թէ Նպաստից Յանձնաժողովը Հողգօ աւանի վարժարանին համար 1899էն ի վեր յատկացուցած ամսական երկու ոսկիի նպաստը վերջին ուսումնական տարեշրջանի սկիզբէն սկսեալ դադրեցուցեր է։ Ցոյցնելով թէ ի՛նչ գէշ տպաւորութիւն ըրեր է Հողգոյի աղքատիկ ժողովուրդին վրայ Յանձնաժողովի այդ որոշումը եւ ի՛նչ անլուծելի դժուարութեան մատնած է տեղւոյն կրթական գործը, թխանձագին կոչ մը ուղղած էր Պատրիարքարանին ու Նպաստից Յանձնաժողովին, խնդրելով որ նպաստը շարունակուի դարձեալ ըստ առաջնոյն, գէթ քանի մը տարի ալ։

Սղերդի այս Թղթակցութենէն իմանալով Հողգոյի ժողովրդեան մխիթարութիւն եղող վարժարանին նպաստի դադրումը, մարդ ուրիշ գաղափար չունենար, բայց թէ ենթադրել որ, երբ Նպաստից Յանձնաժողովը ստիպուած է եղեր, անշուշտ հասոյթներու անբաւականութեան պատճառով, դադրեցնել Հողգոյի պէս աղքատիկ վարժարանի մը ամսական երկու ոսկիի համեստ գումարի նպաստն անգամ, ամենայն հաւանականութեամբ կա՛մ բոլոր նպաստընկալ վարժարաններու նպաստները դադրեցուցեր է, եւ կամ պիտի դադրեցնէ հետզհետէ։

Այս ենթադրութիւնը ընելու կը մղուի մարդ անոր համար որ եթէ կային ամենէն վերջին պահուն, այսինքն ամենէն նեղ պարագային, առ ի չգոյէ հասոյթի, գոցուելիք վարժարանները, ապահովապէս Հողգոյի վարժարանը անոնց կարգին մէջ ամենէն յետադաս տեղը կը բռնէր, նկատելով նոյն համայնքին աղքատութիւնը, որ չպիտի կրնայ իրենց վարժարանը շարունակել տեղական միջոցներով, ինչպէս աղէկ մը բացատրած էր Սղերդի վերոյիշեալ Թղթակցութիւնը։ Ատոր համար է որ գոցել կը հասկնանք մենք նպաստ դադրեցնելու գործողութիւնը։

Հողգոյի Հայերը կրօնասիրական զգացմամբ տոգոր համայնք մըն են, եւ կառչած նախանձախնդիր մայրենի Եկեղեցիի սուրբ աւանդութեանց։ Իրենց նման նիւթական աղքատութեան մէջ գտնուող շատ քիչ համայնք կրնար զերծ մնալ իր Եկեղեցին ու լեզուն կորսնցնելու փորձանքէն, մինչդեռ ասոնք ո՛չ միայն քրիստոնէական ճշմարիտ ոգւով տոկացեր են, այլեւ ոչ իսկ Հայ Ս. Եկեղեցիէն բաժնուելու տկարութիւն ունեցող մէկ անհատ կը գտնուի իրենց մէջ։ Մարդորսական ամէն միջոց եւ հնարք ի դերեւ հանած են, սերտիւ փարելով մայրենի Ս. Եկեղեցիին եւ անոր մէջ գտնելով իրենց հոգեւոր մխիթարութիւնը։

Բնական է թէ ամէն հայ քրիստոնէի պարտականութիւնն է այսպէս ջերմ սիրով եւ աննկուն նախանձախնդրութեամբ վերաբերուիլ դէպ իր սուրբ կրօնքը, որ է մխիթարութիւն, որ է միակ միջոց հոգեւոր փրկութեան, այնպէս որ պարտականութենէ աւելի բան մը, առաքինութիւն պէտք չէ նկատել հաւատարմութիւն դէպի կրօնքը ու Եկեղեցին։ Բայց երբ ուշադրութեամբ դիտուի Հողգոյեցիներուն միջավայրը, ուր կրօնական զանազան յարանուանութիւններ կը մրցին մարդորսութեան ասպարէզին մէջ, կարելի չէ իբր ճշմարիտ առաքինութիւն չնկատել անոնց քրիստոնէավայել համակերպութիւնը։

Ուստի այսպէ՛ս համայնքի մը կրթութեան միակ միջոց եղող մէկ վարժարանը գոցել —ըսինք արդէն թէ նպաստ դադրեցնել ուրիշ արդիւնք չունենար— յոյժ ցաւալի իրողութիւն մըն է, զոր անշուշտ առանց յատուկ անձկութեան մատնուած ըլլալու չպիտի գործադրէր Նպաստից Յանձնաժողովը։ Հողգոյի Նպաստին դադարումը կրնայ նկատուիլ Նպաստից Սնտուկին ջերմաչափը, որ դժբաղդաբար շատ իջած կ'երեւի։ Եթէ ոչ, ամէն կարելի միջոց ի գործ կը դրուէր Յանձնաժողովին կողմէ, չզրկելու խեղճ Հողգոյեցիները իրենց կրթական յարկէն։

Երբ աս է իրականութիւնը, ու Նպաստից Սնտուկը այս տարիճան անձկութեան մէջ կը գտնուի, —Հողգոյի վարժարանին նպաստը դադրեցնել հարկադրուելու չափ— ամէն կրթասէր հոգիներուն ուրիշ բան չմնար ընել, բայց թէ ցաւիլ այն կրթական անտարբերութեանը վրայ, որուն հետեւանքով այս տարիճան նուազեր են Նպաստից Սնտուկին հասոյթները, որոնք գաւառական աղքատ տղոց կրթութեանը կը ծառայէին։

Իսկ եթէ դեռ վերջին պահը հասած չէ, մենք ալ մեր ձայնը կը միացնենք Սղերդի ազնիւ Թղթակցի թխանձագին կոչին, եւ կը խնդրենք Նպաստից Յանձնաժողովէն որ բարեհաճի Հողգոյի աղքատ վարժարանին նպաստը շարունակել մինչեւ որ յետին պահը հասնի իր սնտուկին մէջ, այսինքն նպաստէ զրկուելիք վարժարաններուն ամենէն վերջինն ըլլալ գայ։

ՑՈՒՍԱԿ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ

Քնածութիւնը.— Քլօրիւր տ'էդիլը.— Եթերը.— Քօքայինը ատամնաբուժական գործողութեանց մէջ։

Քնածութիւնը (hypontisme) ատամնաբուժական գործողութեանց մէջ մեծ դեր կը խաղայ կ'ըսեն ամերիկեան բրոֆէսէօրներ եւ մեծ մասամբ ատամնաբոյժներ այդ միջոցին կը դիմեն հիւանդը թմրեցնելու համար։ Նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ այդ միջոցին դիմողներ եղած եւ գոհ մնացած են։ Յաջողելու համար, պէտք է նախ հիւանդը բացարձակ վստահութիւն ունենայ ատամնաբոյժին վրայ։ Ատամնաբոյժը պէտք է ըլլայ ազդեցիկ, հաւատով, եւ հանդարտեցնող զօրութիւններով, միտքի զօրաւոր կամք, հաստատուն նայուածք եւ հրամայական ձայն ունենայ։ Այս պայմաններուն տակ կարելի է հիւանդին առանց ցաւ զգացնելու ո եւ է փոքր գործողութիւններ կատարել։

Քլօրիւր տ'էդիլը որ եթերի եւ քլօրի բաղադրութիւն մըն է, ատամնաբուժական գործողութեանց մէջ օգտակար հանդիսացած է հիւանդը թմրեցնելու համար։ Նոյն իսկ 3-4 տարի առաջ Տօքթ. Ըլպօլ առաջին անգամ յղացաւ քլօրիւր տ'էդիլը իբր anésthésique générale գործածելու գաղափարը եւ 500 հիւանդներու վրայ փորձելով յաջող հետեւանքներ ունենալէ յետոյ միայն իր յղացումը երեւան հանեց, որ մեծ ընդունելութիւն գտաւ ամէն կողմ։ Ինքնին շատ անվնասելի է. 2-3 վայրկեան բերնին եւ քթին բռնելով կը յաջողինք հիւանդը գեղեցիկ երազներու մէջ քնացնել եւ առանց գէշ հետեւանք մը ունենալու. միայն պէտք է գիտնալ որ քլօրիւր տ'էդիլը anésthésique générale à courte durée, առաջ կը բերէ ինչ որ չիթոյլատրեր մէկ կամ երկու ակռայէ աւելի քաշելու եւ կամ ամէն տեսակ բերնի գործողութիւններ ընելու։

Եթերը ատամնաբուժական գործողութեանց մէջ, վիրաբուժութեան մէջ գործածուած քլօրոֆորմը գերազանցած է եւ գրեթէ Եւրոպայի ամէն քաղաքներու մէջ քլօրոֆորմի տեղ էթէր կը գործածեն։ Էթէրի ծաւալման փայլ առաջնորդներէն գլխաւորը եղած է Ժընեւի վիրաբուժական կլինիքի պետ բրօֆէսէօր Ժիւյար, որ 2000է աւելի հիւանդներու վրայ փորձած ըլլալը յայտնած է վերջին վիրաբուժական եւ ատամնաբուժական համաժողովին մէջ, եւ նա ալ անձամբ կը հաստատէ թէ իր կլինիքը յանձնած ամբողջ ժամանակամիջոցին մէջ հարիւրաւոր հիւանդներ էթէրիզէ ըրած է եւ երկու հիւանդի միայն արհեստական շնչառութեան պէտքը տեսնուած է, ինչ որ քլօրոֆորմի վրայ մեծ գերազանցութիւն մը կը ներկայացնէ։

Բրոմօքօքային որ միայն anésthésique locale մը առաջ կը բերէ, իր շատ յաջող հետեւանքները ունեցած է, որ կը գործածուի մեծ մասամբ Անգլիոյ մէջ, մասամբ ալ գտած է մասամբ Ֆրանսայի մէջ։ Բրոմօքօքային գործածելէ առաջ պէտք է հիւանդին նախնեաց առողջական վիճակին վրայ գաղափար մը ունենալ, հիւանդին ջղային դրութիւնը քննութենէ մը անցընել եւ գլխաւորաբար սիրտը քննել. այս ամենէն յետոյ է որ ատամնաբոյժը որոշելու է թէ բրոմօքօքայինի ներարկումը կարելի՞ է ընել թէ ո՛չ եւ միշտ քոքէինի կամ էթէրի ներարկումը պատրաստ ունենալու պայմանաւ, որպէս զի եթէ որեւէ հիւանդին վրայ ո եւ է տկարութիւն մը տեսնուի, քոքէինի կամ էթէրի շնորհիւ բացարձակապէս հիւանդը ազատի գէշ հետեւանքներէ։

ԶԱՐԵՀ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՍՊԵՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

Երբ նախորդ տարուան հոկտ. 6ին Սպեր ժամանեցինք, փափաքներ յայտնեցինք Արեւելքի 5398 թուով։ Անոնցմէ մէկն էր վեղարաւոր տեղապահի մը խնդիրը, իսկ միւսը՝ Սպեր-Բաբերդի ճամբուն հարթեւումը։ Առաջինը կարեւոր էր Սպերի Հայուն համար, երկրորդը կարեւորագոյն Սպերի եւ շրջականներու առեւտրական մարդոց համար։ Լրագրական թելադրութիւններ յաճախ անտես կ'առնուին եւ շատ անգամ կ'արհամարհուին, բայց Սպերցին բարեբաղդ է որ իր Առաջնորդը՝ Տ. Զաւէն վարդապետ, վեղարաւոր փոխանորդի խնդիրը լուծեց այս օրերս. հետեւապէս Սպերցին իր Առաջնորդարանը կը կահաւորէ, շատոնց ի վեր փափաքուած վարդապետին հանգստութեան համար։

Տեղւոյս գայմագամ պէյի ջանքերուն շնորհիւ մօտ օրէն պիտի սկսի Սպեր-Բաբերդի ճամբուն շինութիւնը։ Ն. Վսեմութիւնը մեծ կարեւորութիւնը Իտարէի ժողովին մէջ քննելէ յետոյ ներկայացուց կուսակալին, որմէ հրաման կը սպասէ։ Գայմագամ Շիւքրի պէյ, Ալաշկերտի բնիկներէն մեծանուն գերդաստանի մը շառաւիղը, յարգուած է տեղւոյս բնակիչներէն ու սիրուած՝ հասարակութենէն։

Օդերը զանազան փոփոխութիւն կրեցին հոս. դեկտ. 15էն մինչեւ յունվար 15 սաստիկ ցուրտ. այդ օրէն ցուրտը մեղմած է, փետրուար 13ին Գառապալի երկրագործը ցանքի սկսաւ. բայց մարտի 20ին ձիւն տեղալով ձմեռը կենդանացուց։ Սպերցիք կը ցաւին որ կարմիր հաւկիթը, կարմիր արեւուն տակ, մարգագետնին վրայ չկրցան ուտել։ Զատիկը գիւղացի վարժապետները կը գտնէ դպրոցէն։ Բաբերդցի ուսուցիչներ կը մեկնին, որովհետեւ գիւղացի աղքատ գտնուած հառան առած՝ մտքով ու սրտով դպրոց են իջած. կարդալ գրելն ալ ձմեռը հազ ունի. բնութեան հետ գործ ունեցող այդ հօտաղները հիմա եզները ու ոչխարները գոմերէն դուրս հանելով քշիկ քշիկ կը վարժեցնեն զանոնք դրսի օդին եւ արտավարի լծին։

Սպեր Մ. ՍԱՆՈՍԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

Գաւառացի շատ մը ուսուցիչներ՝ բարեմտօրէն՝ մեզի կը դիմեն ուսուցչական վկայագիր ձեռք բերելու համար մեր միջամտութիւնը եւ օժանդակութիւնը խնդրելով։

Մինչդեռ ըստ միջոց կը պատասխանենք իմացնելու անոնց թէ մենք անձամբ ո՛ր եւ է դիւրութիւն չենք կրնար ընծայել Պատրիարքարանէն վկայագիր առնելու համար, եւ մեր իրաւասութենէն դուրս է միջամտել կեդր. Ուսումն. Խորհուրդին պաշտօնական գործածութեանց եւ վկայագիր տալու իրաւունքին։

Հետեւաբար, աւելորդ է այս մասին մեր վրայ յոյս դնել։ Բայց շատերուն դիւրութեան համար կը փութանք պարզել թէ ի՛նչ եղանակով կարելի է ուսուցչական վկայագիր առնել Պատրիարքարանէն։

1. Եթէ ուսուցչական ընտրելին Պոլսոյ մէջ է, ամէն տարի, Յուլիս եւ Օգոստոս ամիսներուն, Ուսումն. Խորհրդէն ընտրուած քննիչ յանձնաժողովին ներկայանալով՝ պահանջուած քննութիւնները կու տայ, եւ եթէ յաջողի, կը ստանայ իր կարողութեան համապատասխան աստիճանով վկայագիրը։

2. Իսկ եթէ վկայագիր խնդրող ուսուցիչը Պոլսէն բացակայ է, այդ պարագային, պէտք է իր գտնուած Առաջնորդարանի միջոցաւ խնդիրը ներկայացնէ Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդին՝ որ, եթէ պատշաճ դատէ՝ հրահանգ կու տայ տեղական Առաջնորդարանին՝ որպէս զի ուսուցչական ձեռնհասութիւնը քննէ, ստուգէ եւ տեղեկագրէ։ Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդը, ի հարկին, քննելիք առարկաներուն վերաբերեալ հարցումներով կը յղէ Առաջնորդարանին, ուսուցչական ընտրելիներու քննութեան հրահանգին համեմատ։ Տեղին վրայ կատարուած այս քննութեան տեղեկագրին հետ միշտ Առաջնորդարանի միջոցաւ, ընտրելին պէտք է դրկէ. 1. Իր ծննդեան եւ բարի վարքին վկայագիրը, զոր կը ստորագրէ տանուտէրը։ 2. Անցեալ պաշտօնավարութեանց համար, ընտրելիին ունեցած վկայագիրը՝ պաշտօնավարած դպրոցներու հոգաբարձութենէն։

3. Ընտրելիին կողմէ Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդին ուղղեալ խնդրագիր մը, ուր համառօտ կը ներկայացնէ իր կենսագրութիւնը, յայտնելով թէ, ո՛ր դպրոցներու մէջ ուսում առած է, ե՛րբ շրջանաւարտ եղած է, ի՛նչ ճիւղեր աւանդած է, եւ որո՛նց մէջ յաջողակ է եւայլն։

Առաջնորդարանի կողմէ այս ամէն պաշտօնագիրերը կը ղրկուին Կեդր. Ուսումնական Խորհուրդին որ, եթէ գոհացուցիչ գտնէ, խնդրուած վկայագիրը կու տայ։

Ինչպէս կը տեսնուի, այս ամենուն համար ո՛ր եւ է անհատի միջամտութիւնը աւելորդ է։ Կը յուսանք թէ այս բացատրութիւնները օգտակար կ'ըլլան պէտք ունեցողներուն, եւ վերջ կը տրուի անձնական դիմումներու եւ թղթակցութեանց, որոնք անօգուտ են։

Օրինապահութեան նախանձախնդիր ըլլալ՝ յանձնարարելի է ամէն պարագայի մէջ։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Հաւանական միջնորդութեան մը զրոյցներ.— Դիւանագէտներու հետ տեսակցութիւն.— Միջամտութիւն մը կարելի չի նկատուիր — Ռուս լրագիրներու կարծիքը — Ջինացիները.

Լոնտոն 28 ապրիլ.— (Մասնաւոր Թղթակցէ).— Բեռլինէն տարածուած են այս օրերս ելած այն զրոյցները թէ անգլիական-ֆրանսական միջնորդութիւն մը պիտի ըլլայ ռուս-ճապոն պատերազմին մէջ։ Ըսուեցաւ թէ Էտուարտ Թագաւորը նախաձեռնութիւն առած է այդ տեսակ միջամտութեան մը համար եւ թէ Լոնտոնի ու Բարիզի կառավարութիւններուն եւ անգլիացի ու ֆրանսացի դիւանագէտներու միջեւ կարծիքներու փոխանակութիւն մը կը կատարուի միջնորդութեան մը պատեհականութեան մասին։ Արդ, կատարելապէս տրամադրուած եմ յայտարարելու որ ո՛չ Էտուարտ Թագաւորին եւ ո՛չ ալ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի կառավարութեանց միտքէն անցած է հիմա այդ տեսակ միջնորդութիւն մը ընել եւ հետեւաբար ոչ մէկ կողմէ խնդիր եղած է այդ առթիւ նոյն իսկ խորհրդակցելու։ Ռուսիա ու Ճապոն, ինչպէս յայտնի է, միջամտութիւն չեն ուզեր եւ իրաւունք ունին վշտանալու, եթէ մէկը իրենց գործերուն խառնուելու ուզելու երեւոյթը ունենայ։ Ասկէ շատ առաջ ըսած էի այդ բանը եւ այդ մասին վստահ էի։ Սակայն վերյիշեալ զրոյցները նորէն երեւան ելլելով, օգտակար համարեցի տեսակցիլ ռուսական ու ճապոնական ամենէն ձեռնհաս անձնաւորութեանց հետ։ Այն ռուս անձնաւորութիւնը, որուն դիմեցի, ըսաւ.— «Ծիծաղելի բան է մտածելը թէ պիտի կենանք եւ կամ միջամտութիւն մը պիտի ընդունինք։ Կրնա՞յ ըլլալ որ Ռուսիոյ նման մեծ տէրութիւն մը հանդուրժէ որ Ճապոնի նման երկիր մը զէնքը նախատէ, եւ ինք գոհացում մը ձեռք չբերէ։ Մեր ազգային շահը եւ նոյն իսկ մեր ազգային պատիւը կը պահանջեն որ Ճապոնները ինքզինքնին պարտուած հաշուեն. հետեւաբար բոլորովին անտարակոյս է խօսիլ որ եւ է միջնորդութեան վրայ։» Ասոր վրայ սա հարցումը ըրի.— «Միթէ չէ՞ք կարծեր որ համաձայնութիւն մը կարելի ըլլայ այն պարագային երբ Ճապոն ճանչնայ Մանչուրիոյ ռուսական գրաւումը եւ Ռուսիա ալ Քորէայի ճապոնական գրաւումը։» Սա պատասխանը ստացայ.— «Բոլորովին անկարելի է։ Ասկէ վերջը ստիպուած ենք պատժելու Ճապոնները եւ անոնց ընդունել տալու մեր գերակշռութիւնը Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։» Յետոյ տեսակցեցայ ճապոնական անձնաւորութեան հետ որ սա յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Որ եւ է միջնորդութիւն անկարելի է։ Ճապոնի կառավարութիւնը եւ ժողովուրդը բացարձակապէս պիտի ընդդիմանան։ Այն ատեն միայն պիտի կենանք, երբ մեր նպատակին հասնինք՝ այսինքն թէ երբ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ տեւական խաղաղութեան մը ապա-

---

—(31)—

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ
ԲԻԷՐ ԼՕԹԻ

Թարգմանիչ
Տ. Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ԼԴ.

Առանց շատ լաւ հասկնալու կ'անցնինք իրենց զուարճութիւններուն ու ծիծաղներուն մէջէն, որոնք մերիններուն հակառակն են...։

Քրիզանթէմ Իվի հետ, Օյուքի ինծի հետ, Ֆրէզ եւ Ծինիտ մեր քուզիններն ալ առջեւէն կը քալեն մեր հսկողութեան տակ, եւ կը շարունակենք հետեւիլ ամբոխին, երկ-երկու հոգի ձեռքէ ձեռք բռնելով, որպէս զի իրար չկորսնցնենք։

Այդ առթիւ անոնց փողոցներուն ամբողջ երկայնքը հարուստ մարդիկ իրենց տուներուն մէջ անօթներու եւ փունջերու ցուցահանդէս մը սարքած են։ Շահմարաններու ձեւը՝ զոր ունին այս երկրին բոլոր տուները՝ իրենց առջեւի կողմին ստորճանաւոր եւ խանութի ձեւով յօրինուածքին պատճառաւ՝ շա՛տ յարմար կու գան այդ նրբաճաշակ առարկաներու ցուցադրութեանը։ Իրենց տուները բոլորովին բաց ձգած են, եւ ներսի կողմը ցանցաքօղեր պրկած են, որոնք կը սահմանափակեն բնակարանին խորութիւնը։

Ընդհանրապէս ճերմակ եղող այն վարագոյրներուն առջեւ, անցնող ամբոխէն քիչ մը դէպի ներս, պատշաճօրէն շարուած են ցուցադրուած առարկաները՝ զորոնք լոյսի մէջ կ'ողողեն ձեղունէն կախուած մեծ լամպարներ։

Այն փունջերուն մէջ գրեթէ ծաղիկներ չկան, մի միայն տերեւաւորք, ամանք նուրբ ու փափուկ, հոգւոտէջ ու անզգալելի, ուրիշներ կարծես դիտմամբ ընտրուած ամենէ՛ն հազուադէպ տեսակներէն։ Բայց այնպիսի՛ արուեստով մը յօրինուած, կարգադրուած են անոնք՝ որ նշանաւոր բաներու երեւոյթն առած են. — աղցանի գանձիկ տերեւներ, մեծ կաղամբներ, որոնք արուեստական գեղեցիկ դիրքերով զետեղուած են սքանչելի խանար կաւերու մէջ։ Բոլոր անօթները անագապղինձէ են, բայց անոնց գծագրութիւնները անհունապէս այլազան են ամենէն փափուկ քմայքներով նկարուած, ամանք՝ խառնակ ու շփոթ, ուրիշ շատեր ալ՝ նրբաձեւ ու պարզ, — բայց այնպիսի պարզութեամբ մը որ, մեր աչքին, անծանօթին մէկ յայտնութիւնն է, իբր մէկ շրջումը՝ ձեւի վրայ մեր առած բոլոր ծանօթութիւններուն....։

Փողոցի մը անկիւնը դարձած առանձնիս խիստ բարեբաղդ հանդիպում մը կ'ընենք, Թրիոնֆանթի մեր ամուսնացած ընկերներուն. Ժօնքիլ, Թուքի-Սան եւ Գամբանիլ ամոլներուն։ Բարեւներ, մուսմէներու միջեւ խոնարհութիւններ. իրար տեսնելու ուրախութեան փոխադարձ արտայայտութիւններ, յետոյ, ստուար խումբ մը կազմած եւ քաշուելով ամբոխէն՝ որ հետզհետէ կ'աւելնայ՝ կը շարունակենք ուղեւորիլ դէպի մեհեանը։

Փողոցները աստիճանաբար զառիվեր են (որովհետեւ մեհեանները միշտ բարձունքներու վրայ կը գտնուին) եւ, քանի վեր կ'ելլենք, լապտերներու եւ ամբոխներու մօտական տեսարանին վրայ կ'աւելնայ ուրիշ մըն ալ՝ որ հեռաւոր, կապուտակ եւ մշուշապատ է։ Ամբողջ Նանկազաքին իր մեհեաններով, լեռներով, լուսնի ցոլքերով լի իր հանդարտ ջուրերովը մեզի հետ միեւնոյն ատեն օդը կը բարձրանայ։ Յամրաբար, քայլ առ քայլ — եթէ կարելի է ըսել — ամբողջովին կը պատկերանայ մեծ Թափանցիկ դրուագով մը պարուրելով բոլո՛ր այն առանձին մասերը՝ որոնց մէջ կը դողդողան կարմիր լոյսեր եւ ամէն գոյնէ ջրցոլներ։

Անտառակոյտ կը մտնենք, որովհետեւ անհատնելի անդին հսկայաքարերով կառուցուած կրօնական շէնքերը, սանդուխները, կամարադուռները եւ հրէշները։ Հիմա պէտք է որ վեր ելլենք սանդուխէ աստիճաններէն, գրեթէ կրուելով բարեպաշտներու հոսանքէն՝ որ մեզ հետ կը մագլցի։

Մեհեանին բակը,— հասած ենք։

Այս գիշերուան գիւթական տեսարանին ամենէն զարմանալին է աս,— լուսազարդ ու խորհրդաւոր պատկեր, որ հեռաւոր եւ լուսինէն լուսաւորուած մօտական տեսարաններ ունի, եւ որուն վրայ հսկայական ծառեր, Նուիրական Գուիբբոմերիանէր (վոլլի, անյայտ տեսակ զանազան ծառ մը) գմբէթի մը պէս կը տարածեն իրենց սեւ ստուերը։

Ահա՛ մեր մուսմէներուն հետ ամէնքս ալ կը նստինք այս բակին մէջ հաստատուած բազմաթիւ թէյատուներէն մէկուն ծածկերը վրային տակ։ Սպրտանդի մը վրայ ենք. կատարը մեծ աստիճաններուն՝ որոնցմէ ամբոխը կը շարունակէ խուռներամ մագլցիլ, ահարկու կամարադուռ մը որ միմեանց կը ցցուի գիշերային երկինքին մէջ հսկայական, ցուրտ եւ բիրտ զանգուածով մը։ Մօտ նաեւ հրէշի մը արձանն՝ որ դէպի մեզ կ'երկէ իր քարէ խուցը աչքերուն նայուածքը, իր չար ծամածռութիւնն ու ծիծաղը։

Այս կամարադուռը ու այս հրէշը, առաջին աստիճանին մէջ, ամենէ՛ն մեծ ու ճնշող բաներն են այս հանդէսին անհամեմատելի համայնապատկերին մէջ։ Անոնք դողացուցիչ յանդգնութեամբ մը կը կարկառեն դէպ՝ վերի այն ամբողջ անորոշ կապոյտին վրայ՝ որ հեռաւորը, օդը պարապութիւնն է. անոնց ետին Նանկազաքին ուղիղ գիծով մը կ'երկարձգի, Թափանցիկ մթութեան մէջէն անորոշ կերպով ընդնշմարուելով անհամար լապտերու պսպղումին մէջ. աւելի անդին՝ լեռները լուսազարդ երկինքին մէջ կ'ուրուագծեն իրենց անհեթեթ ու առասպելաւոր գագաթները, Թափանցիկ եւ կապտագոյն։

Ու ծովախորշին մէկ ծայրն ալ կ'երեւայ, խիստ բարձր, խիստ անորոշ, խիստ ամփոփ, ամպերուն մէջ բարձրացած լճակի մը երեւոյթով. իր ջուրերը կը կռահուին միայն լուսնային ցոլքով մը՝ որ զանոնք կը նմանցնէ արծաթեայ սփռոցի մը նման։

(Շարունակելի)

հովութիւնը եւ Ռուսերուն բոլորովին Մանչուրիայէն եւ Խաղաղականի եզերքներէն հեռացումը ձեռք բերենք»։ Հարցուցի թէ չէ՞ կարծեր որ համաձայնութիւն մը կարելի ըլլայ այն պարագային երբ Ճաբոն ճանչնայ Մանչուրիոյ ռուսական գրաւումը եւ Ռուսիա ալ Քորէայի ճաբոնական գրաւումը։ Սա պատասխանը առայ.— «Ճաբոնական կառավարութիւնը բնաւ պիտի չընդունի այդ տեսակ համաձայնութիւն մը։ Թշնամութիւնները սկսելով նպատակ ունեցանք Ռուսերը հեռացնել Ծայրագոյն Արեւելքէն եւ այն ատեն միայն պիտի կենանք, երբ բոլորովին զանոնք հեռացնենք Ծայրագոյն Արեւելքէն եւ Խաղաղականէն։»

Աւարտելէ առաջ նորէն կրկնեմ թէ ո՛չ Անգլիոյ Թագաւորը եւ ոչ ալ Լոնտոնի ու Բարիզի արտաքին գործոց պաշտօնեաները բնաւ մասնիկ եղած չեն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի բարեկամական աջակցութիւնը առաջարկելու, վասն զի երկու կողմէն լաւ գիտեն թէ Ռուսիա եւ Ճաբոն բնաւ պիտի չհաւանին։

Պետերսպուրկ.— Նովոյէ Վրէմիա այնպէս կը նկատէ թէ Անգլիա, հակառակ իր զինուորական բազմաթիւ պատրաստութեանց եւ գործելու ազատութիւն ունենալու համար ըրած ջանքերուն, պէտք է հասկնայ որ Անգլիոյ նաւատորմին համար Ռուսիա անխոցելի է եւ թէ Անգլիա եթէ կ'աշխատի վերջացնել տալու ներկայ պատերազմը, անշուշտ նպատակ ունի խոյս տալ այն վտանգներէն որոնց ինք անձնապէս ենթակայ է ներկայ պատերազմին բերմամբ։ Միւս լրագիրներն ալ կը մերժեն միջամտութեան մը գաղափարը։ Նովոսթի կ'ըսէ թէ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ վէճի առարկայ եղած բոլոր խնդիրները կրնան խաղաղութեամբ կարգադրուիլ, ինչպէս է Թիպէթի խնդիրը։ Սվիէթ ալ յօդուած մը հրատարակելով սապէս կը վերջացնէ.— «Ռուսիա բնաւ չէ օգտուած աջակցութիւններէ, թէեւ ինք յաճախ օգնած ըլլայ ուրիշներուն, եւ ուրիշներու պէս հիմակ ալ ո՛չ օգնութիւն կ'ուզէ եւ ոչ միջամտութիւն։ Ռուսիոյ մէջ միայն կայսեր խօսքը կարեւորութիւն ունի։ Այդ, մեր վեհապետը, Ալեքսիէֆ ծովակալին ուղղած իր մէկ հեռագրին մէջ ըսած է թէ ներկայ պատերազմը պէտք է վերջնականապէս ապահովէ Ռուսիոյ գերակշռութիւնը Խաղաղականի եզերքներուն վրայ։ Այդ նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է յաղթել Ճաբոնի, պարտաւորել զայն վերջնականապէս անձնատուր ըլլալու եւ բաւական երկար տարիներու համար զրկել զայն՝ զինուորական վտանգաւոր ձեռնարկներ ընելու փափաքէն։ Եթէ այդ ընթացքին չհետեւինք, Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ մեր բոլոր ազդեցութիւնը պիտի կորսնցնենք։ Հիմակուան պատերազմին նպատակը այն է թէ պատերազմիկ երկու պետութիւններէն ո՛րը պէտք է գերակշռութիւն ունենայ Խաղաղականի եզերքներուն վրայ։ Բաժանում եւ համաձայնութիւն անկարելի է։ Միջամտութիւն մը միայն Ռուսիոյ պատւոյն եւ ազդեցութեանը պիտի վնասէ։ Ուրեմն անընդունելի է։»

Քէօլն.— Քէօլնիշէ Ցայթունկ կ'ըսէ թէ ամէն օր վրդովեցուցիչ զրոյցներ կը հասնին Չինէն։ Բէքինի ռուս դեսպանատան կցորդ Տօքթ. Քորսաքով, նրբամիտ դիտող մը, անհատական նամակի մը մէջ կ'ըսէ թէ Չին համակիր է Ճաբոնի եւ թէ Ճաբոն ալ իր կողմէ ամէն բան կ'ընէ Չինու ժողովրդեան հաւանութիւնը ստանալու համար։ Հիւսիսային Չինու մէջ ժողովուրդը կը սկսի շարժիլ վտանգաւոր կերպով։

ՌՈՒՍԻԱ

Վիրէնիուս ծովակալին մէկ յայտարարութիւնը.— Պալթիկի նաւատորմը.— Ուղեւորութեան տեւողութիւնը.— Չարագործական փորձ մը.— Զինուորներուն պարգեւատրումը.— Ռուս սպաները.— Մաքարով ծովակալը.— Կիրիլ մեծ դուքսը։

Պետերսպուրկ, 24 ապրիլ.— (Մաքէնի թղթակցէն).— Այսօր յաջողեցայ տեսակցելու Վիրէնիուս ծովակալին հետ։ Ըսաւ թէ նախապէս հրաման առած էր իր նաւաբաժինը Բօրթ-Արթուր տանելու, բայց յետոյ վերադառնալու հրաման առնելով, Լիպաւօ բերած էր իր նաւերը։ Երկու օրէ ի վեր վերստանձնած է սպայակոյտի երկրորդ պետի իր պաշտօնը։ Քիչ ատենէն կը յուսայ կայսեր ներկայանալ։ Ծովակալը նաեւ կը յուսայ թէ պիտի հրաւիրուի նորէն Ծայրագոյն Արեւելք երթալ նաւաբաժնին հետ որ յուլիս 15ին մօտերը Պալթիկէն ճամբայ պիտի ելլէ։ Այդ նաւաբաժինը կը բաղկանայ տասնըհինգի չափ զրահաւորներէ եւ յածանաւակներէ։ Ծովակալը, պատասխանելով այն հարցումիս թէ այդ ուղեւորութիւնը ո՛րքան պիտի տեւէ, յայտարարեց թէ երկու ամսուան պէտք կայ, եթէ նաւաբաժինը միայն խոշոր նաւերէ բաղկացած ըլլայ, երեք ամիս՝ եթէ թորփիլանաւեր ալ ուղեկցին, վասն զի հարկ պիտի ըլլայ յաճախակի կենալ՝ թորփիլանաւերու մեքենաներուն վիճակը հասկնալու համար. հակառակ պարագային՝ այդ թորփիլանաւերը կրնայ ըլլալ որ անգործածելի ըլլան, երբ որոշուած տեղը ժամանեն։ Երկու ճամբաներ կան. առաջինը՝ Բարեյուսոյ Գլուխէն, որ նուազ գործնական է, վասն զի անկարելի է կենալու տեղ եւ ածուխ գտնել։ Երկրորդը՝ Սուէզի ջրանցքէն. այդ ճամբան է որուն պիտի հետեւի նաւաբաժինը որ հաւանօրէն Ռոժտեստվէնսքի ծովակալին հրամանատարութեանը տակ պիտի գտնուի։ Այդ նաւաբաժնին հրամանատարին անուանումը քիչ ատենէն պիտի հրատարակուի, վասն զի մեկնելէ առաջ ժամանակի պէտք ունի իր սպայակոյտը կազմելու եւ ծրագիրները պատրաստելու։ Վիրէնիուս ծովակալը կը կարծէ թէ Ճաբոնները պիտի չարգիլեն այդքան զօրաւոր նաւաբաժնի մը անցքը։ Արդարեւ բաց ծովի վրայ կատարուած ճակատամարտի մը մէջ Ճաբոնները իրենց միակ նաւատորմը կորսնցնելու վտանգին պիտի ենթարկուին, անոր որ Բօրթ-Արթուրի առջեւ կը պատի։ Ճաբոնները արդէն կարեւոր վնասներ կրած են զորս գաղտնի կը պահեն։ Վիրէնիուս ծովակալը կը ցաւի թէ Վլատիվոսթօքի ռուսական նաւաբաժինը որ չորս լաւ յածանաւակներէ եւ վեց թորփիլանաւերէ կը բաղկանայ, չէ կրցած Բօրթ-Արթուր երթալ, ուր կրնար մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցանել։ Կայտամաք յածանաւակին համար որ Կիրիլ մեծ դուքսը ազատեց, եւ զոր շատերը ճաբոնական նաւ մը կը կարծեն՝ անունէն խաբուելով, ծովակալը յայտարարեց թէ ատիկա հին թորփիլանաւ մըն է, 105 թոնօ տարողութեամբ, եօթը սպաներով եւ 67 նաւաստիներով։ Երկու օր առաջ խորտակուած չոգենաւակին համար ալ ծովակալը ըսաւ թէ ատիկա դիպուածի մը արդիւնքն է. արդէն տասնըեօթը թորփիլներ դրած էր նաւահանգիստին մէջ եւ 18րդը զետեղելու պահուն էր որ խորտակուեցաւ։ Յիշեցուցի ծովակալին թէ Ճաբոնները պատերազմին սկիզբները պարծեցած էին թէ, սառոյցներու հալելէն ետքը, պիտի գրաւեն Ին-Քէօւ, Սիոցած ռուսական պահականաւը։ Ծովակալը ըսաւ թէ ատիկա Սիվուչ փոքր թնդանօթակիրն է որ նաւարանի մը մէջ կը ձմեռէ։ 1884ին շինուած է. կրնայ գետերու մէջ նաւարկել. 1,134 թոնօ տարողութիւն ունի եւ 150 նաւաստի. նաեւ վեց թնդանօթ։ Ծովակալը հաստատ յոյս յայտնեց թէ ռուսական նաւատորմը յաղթական դուրս պիտի ելլէ այդ շատ դժուարին փորձերէն։

Հէլսինկֆորս.— Փորձ մը կատարուեցաւ վնասելու ռուսական Եէմչուկ ու Իզումրուտ յածանաւակներուն որոնք Նէվայի մէջ շինուած են եւ հիմա կը սպառազինուին. սակայն ժամանակին տեսնուեցաւ, տակաւին վնաս մը չհասած։ Քննութիւն մը բացուեցաւ։ Կը կարծուի թէ հեղինակները երկու Ֆինլանտացիներ են, զորս գիւղացիները տեսած էին նոյն կողմերը։

Պետերսպուրկ.— (Մաքէնի թղթակցէն).— Երէկ առտու ներկայացայ երկրագործական ու մաքսային նախարար Պ. Եէրմոլովի, որուն հարցուցի թէ պատերազմի դաշտին վրայ պէտք եղածին չափ արջառներ կա՞ն, զինուորներու պարէնաւորումը դիւրացնելու համար։ Պ. Եէրմոլով պատասխանեց թէ Մանչուրիա, որ շատ լեռնոտ է, երկաթուղիին անցած տեղերը քանի մը գեղեցիկ արօտավայրեր ունի, ինչպէս կան Ալթաեաններուն վրայ. դժբաղդաբար այդ արջառները փոքրածաւալ են, նիհար եւ ուտելու անյարմար, վասն զի անոնց միսը շատ վար տեսակէ է։ Մանչուրիոյ աւելի հարաւային կողմը գրեթէ բնաւ արօտավայր չկայ, վասն զի գետինը կտոր կտոր ըրած են հոն բնակող բազմաթիւ Չինացիներ։ Այդ տեղերը տեսակ մը գոմէշներ կան ձիու պէսով, որոնք ուտուելու այնքան յարմար չեն, նաեւ վայրի այծեր։ Ամուր գետին շուրջը աւելի հարուստ է, թէեւ հոն այդքան առատութիւն չի կատարուիր։ Իրաւ է որ արջառները Ռուսիայէն պիտի ղրկուին, ինչ որ շատ դժուար պիտի ըլլայ, վասն զի թէ՛ մեծ հեռաւորութիւնը կայ եւ թէ զանոնք ուտուցանելու գրեթէ բացարձակ անկարելիութիւնը, քանի որ բանակին ձիերը արդէն մեծաքանակ չոր խոտի պէտք ունին։ Պ. Եէրմոլով որ տասնըմէկ տարիէ ի վեր կը վարէ այդ պաշտօնը, ամէնէն աւելի աշխատած է երկրագործութիւնը բարւոքելու, խնդիր մը որուն համար անվիճելի ձեռնհասութիւն մը ունի։ Կալուածատէրերու վիճակը բարւոքած է։ Զբաղած է նաեւ հանքերով, որոնք իր իրաւասութեանը տակ կը գտնուին։ Ըսաւ թէ անդրսիպերիական երկաթուղիին վրայ Ռուսիա շատ մը հանքեր ունի, սակայն անոնց արտադրութիւնը վար տեսակէ ըլլալով, շոգենաւի համար չի կրնար գործածուիլ։ Մանչուրիա որ ոսկիի եւ թանկագին քարերու բազմաթիւ հանքեր ունի, նաւթի զօրաւոր հորեր ալ կը պարունակէ Պայքալ լիճին մօտ։

— Ռուսիոյ սպայակոյտէն սպայ մը, Եալուի վրայ պատահած սպաներու կորուստներուն համար ըսաւ թէ Ռուսերը մոռցած են պատերազմի սովորութիւնները։ Սպաները, յանդգնութեամբ եւ առանց զգուշանալու, առջի վրայ կը մնան՝ հսկելու իրենց զինուորներուն հրացանաձգութեանը վրայ, մինչդեռ զինուորները պառկած կը մնան։ Պէտք է որ աւելի խոհեմութեամբ գործեն եւ ինքզինքնին այնքան վտանգաւոր դիրքի մէջ չդնեն։

— Օտեսայի մէջ Մաքարով ծովակալին համար արձան մը կանգնելու նպատակով հանգանակութեան ձեռնարկուելուն հետեւանքով, Վէրէշչակինի նկարիչին հիացողներն ալ որոշեցին յիշատակարան մը կանգնել Պետերսպուրկի մէջ. ինչպէս յայտնի է Վէրէշչակինն ալ մեռաւ Պետրոպավլովսքի մէջ։

— Ամէն վայրկեան կը սպասուի Կիրիլ մեծ դուքսին Պետերսպուրկ գալուն, որուն ժամանումը յապաղած է Պայքալ լիճը անցնելու դժուարութեանց հետեւանքով։ Սխալ են այն լուրերը թէ մեծ դուքսը խուլցած ըլլայ. կատարելապէս քաջառողջ է։ Մեծ դուքսը Իրքուցք ժամանած է, Պետերսպուրկ ուղեւորելու համար։ Անոր ժողովրդականութիւնը աւելի շատցաւ, երբ իմացուեցաւ թէ Պետրոպավլովսքի աղէտին ատեն իրեն օգնութեան գացող նաւակներուն ձայն տուած էր՝ նախ ազատել աւելի տկարները, որոնք երկար ատենէ ի վեր կը տառապէին ջուրին մէջ։ Մեծ դուքսը, իր այդ դիւցազնութեանը համար, մեծ խանդավառութեամբ պիտի ընդունուի, երբ Պետերսպուրկ վերադառնայ։

ԵԱԼՈՒԻ ՎՐԱՅ

Պաշտօնական վերջին լուրեր.— Փոքր ընդհարումներ.— Երկու կողմի զինուորական զօրութիւնները։

Պետերսպուրկ, 24 ապրիլ.— Սպայակոյտին պաշտօնական մէկ հեռագիրը կ'ըսէ թէ Եալուի վրայ նոր բան մը չկայ։ Ապրիլ 21ին հրացանաձգութիւն մը կատարուեր է Ճաբոններուն հետ գետին վրայ։ Այդ ընդհարումը շատ մօտէն տեղի ունենալով, մահացու եղեր է, վասն զի ռուսական նաւակները քորէական եզերքը աւազի վրայ խրած էին։ Ռուսական թնդանօթաձիգները ընկղմեր են ճաբոնական նաւակ մը որ ուրիշներուն հետ Թամա-Հօուս գետակէն դուրս ելած էր՝ ռուսական նաւակներուն նահանջի գիծը կտրելու համար։ Սպայակոյտի հարիւրապետ Զրվէչթոյն, որ աս վերջին ընդհարումին մէջ վիրաւորուած էր, մեռաւ։

Սէուլ.— Ճաբոնի զինուորական գիծերը կը տարածուին 48 քիլոմէթր ընդարձակութեան մը վրայ Եալուի երկայնքը, Եօնկամբօյէն մինչեւ Վի-Ճուէն վեր, 16 քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։ Ռուսական զինուորներուն մեծ մասը կը գտնուի Ան-Թունկի եւ Թիկրի բլուրին շրջակայքը։ Դիրքին իբրեւ բանալին կը նկատուին այն կղզեակները որոնք Եալուն կը բաժնեն Վի-Ճուի մօտ։ Անոնց գրաւումը պիտի դիւրացնէ թնդանօթաձիգներու յարձակողական մէկ շարժումը, վասն զի կարելի է այդ կղզեակները իբրեւ խարիսխ գործածել, գետին անցքը պաշտպանելու համար։ Ճաբոնները զինուոր ցամաք կը հանեն եւ ամրութիւններ կը կառուցանեն Հանկ-Ջօւանկի մէջ, Եօնկամբօյի վարի կողմը։ Աջ եզերքին գիւղացիները արջառ եւ ուտելիք կը վաճառեն ռուսական զինուորներուն։ Քորէացի քանի մը սպաներ ձերբակալուեցան, կասկածուելով թէ լրտեսութիւն կ'ընեն Ռուսերուն հաշւոյն։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ ԵՒ ՆԻՒ-ՉՈՒԱՆԿ

Թղթակիցներու շոգենաւ մը.— Լիաօյի եզերքին վրայ.— Ին-Քէօւ.— Չինու չէզոքութիւնը։

Բօրթ-Արթուր, 24 ապրիլ.— Լրագրական թղթակիցներու կողմէ վարձուած շոգենաւ մը բռնուեցաւ Բօրթ-Արթուրի առջեւ։ Քաղաքին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

Ին-Քէօւ.— Ռուսերը Նիւ-Չուանկէն գետին միւս եզերքը՝ Ին-Քէօւն ալ տարածեցին պաշարման վիճակը։ Հեռագիրները խիստ գրաքննութեան մը կ'ենթարկուին։ Ուղեւորներուն պայուսակները ուշադրութեամբ կը քննուին թէ՛ մեկնելու եւ թէ ժամանելու պահուն։ Չինական աղբիւրէ առնուած նոր լուրերու նայելով, Ճաբոնները, երէկ, զինուոր ցամաք հաներ են Բին-Չէօւի մէջ։ Նիւ-Չուանկի մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ։ Հազարի չափ ռուս զինուորներ, տասնըութ թնդանօթներով, դէպի հարաւ գացին։

Թոքիօ.— Չինու կառավարութիւնը հրամայեց Մա զօրավարին՝ երկու հազար հինգ հարիւր զինուոր ղրկել Լիաօ գետակին արեւմտեան կողմը, արգիլելու համար Ռուսերուն արարքը։ Ընդհարումէ մը կը վախցուի։ Կը սպասուի որ Մա զօրավարին բանակին մեծ մասը Բին-Չէօւ վերադառնայ, Նիւ-Չուանկի չէզոքութիւնը պահպանելու նպատակով, այն պարագային երբ Ճաբոնները գրաւեն Ին-Քէօւն։

ՃԱԲՈՆ

Օքումա կոմսին ճառը.— Եւրոպական միջամտութիւնը պատերազմէն ետք.— Ճաբոնի սպայակոյտին մտադրութիւնները.— Վլատիվոսթօքի դէմ։

Թոքիօ, 24 ապրիլ.— Օքումա կոմսը, յառաջդիմական կուսակցութեան մէկ գումարումին մէջ արտասանած ճառովը, ըսաւ թէ ներկայ պատերազմին մէջ արեւմտեան տէրութեանց մէկ միջամտութիւնը կարելի կ'երեւայ իրեն։ Պատերազմէն ետքը, ըսաւ կոմսը, Ճաբոն պատրաստ պէտք է ըլլայ աւելցնել իր նաւային ուժը՝ ամէն պատահականութեանց դէմ դնելու համար։

Լոնտոն.— Տէյլի Քրոնիքլ այս առտու հեռագիր մը կը հրատարակէ Սէուլէն, ծանուցանող թէ Ճաբոնի զինուորական գործողութիւնները երեք կէտերէ միանգամայն պիտի սկսին։ Առաջին զօրաբաժինը հիմա Վի-Ճու կը գտնուի, պատրաստ՝ Եալուն անցնելու. կը բաղկանայ յիսուն հազար հոգիէ։ Երկրորդ զօրաբաժինը որ վեց մասնաւոր թնդանօթներ ունի, դէպի Բօրթ-Արթուր պիտի ուղղուի։ Հաւանօրէն նոյն թերակղզին երկու եզերքներէն ճամբայ պիտի ելլէ։ Երրորդ զօրաբաժինը Թա-Քու-Շան ցամաք պիտի ելլէ կամ մօտերը։ Սէուլ ժամանած քորէացի պաշտօնատար մը կը ծանուցանէ թէ յիսուն հազար Ռուսեր Թումէն գետակէն գալով Եալուի կը մօտենան։ Այս լուրը չհաստատուած կ'երեւայ, եթէ նկատողութեան առնուին փոխադրութեանց դժուարութիւնները, բայց ինչ որ ալ ըլլայ այդ տեղեկութիւնը, Ճաբոնները սառցած եւ անշուշտ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են, երբ հարկ ըլլայ դիմադրելու այդ շարժումին։

— Հօքոտաթէէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— Հոս կարեւոր պատրաստութիւններ կը տեսնուին, անշուշտ յարձակում մը կատարելու Վլատիվոսթօքի դէմ, ուր սառոյցները կը հալին մօտերս։

ԹԻՊԷԹ

Անգլիական արշաւախումբը.— Բանակցութիւն մը.— Թիպէթցիներու ընթացքը։

Կիանկ-Ձէ 24 ապրիլ.— Եօնկըզպէնտ գնդապետը նամակ մը առաւ Թիպէթի պաշտօնատարէ մը, ծանուցանող իրեն թէ երեք շաբաթէն Կիանկ-Ձէ պիտի ժամանէ. նաեւ կ'առաջարկէ որ իրեն հետ գտնուի Լհասայի ամենաբարձր խորհրդականներէն մէկը։ Նաեւ կը յայտարարէ թէ բրիտանական արշաւախումբին յառաջխաղացման հաւանականութիւնը ո՛չ յուզում եւ ոչ երկիւղ կ'ազդէ Թիպէթի մայրաքաղաքին մէջ, վասն զի Թիպէթցիները հասկցած են Անգլիացիներու չափաւորութիւնը եւ բարեկամական զգացումները. նաեւ գիտեն թէ իրենց անվնաս բան մը պիտի չըլլայ։ Լհասայի ճամբան պաշտպանելու պաշտօն ունեցող Թիպէթցիներուն թիւը շատ չէ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՃԱԲՈՆՆԵՐԸ ԵԱԼՈՒՆ ԱՆՑԱԾ

ՎԻԷՆՆԱ, 28 ապրիլ.— Ճաբոնները, յառաջապահներու կարգ մը ընդհարումներէ ետքը, զինուորական զօրութիւն մը անցուցին Եալուէն։ Մեծ ճակատամարտ մը յուսալի է։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՔՈՐԷԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Սէուլէն կը հեռագրեն Ռէօթըրի գործակալութեան թէ նոյն քաղաքին ամերիկեան դեսպանատունը պաշտպանելու պաշտօն ունեցող զինուորները հրաման առած են անկէ մեկնելու։ Այդ զինուորները Ռալէյ շոգենաւով Մանիլա (Ֆիլիպպեանները) պիտի ուղեւորին։

ՃԱԲՈՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիօյէն կը հեռագրեն թէ Օքումա կոմսը նորէն ճառ մը արտասանելով, յայտարարեց թէ Ճաբոնները պէտք է սպասեն ծախքի ելմտացոյցին արտասովոր յաւելումին, ներկայ պատերազմին հետեւանքով, եւ թէ հինգ հարիւր միլիոն եէնի (մէկ եէնը երկու քուկէս ֆր.) փոխառութիւն մը անհրաժեշտ է։

ԹՈՔԻՕ.— Ճաբոնական չորս զօրաբաժիններ ալ պատերազմական վիճակի մէջ պիտի դրուին եւ երրորդ զօրաբանակ մը պիտի կազմեն՝ Նոծու զօրավարին հրամանատարութեամբ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՈՅԺԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը ութը օրուան մէջ առանց դժուարութեան պատերազմական վիճակի մէջ դրաւ նաւային պահեստի զինուորները։ Պահեստի բոլոր զինուորները կը խնդրեն Ծայրագոյն Արեւելք ղրկուիլ։

— Քուրօփաթքինի զօրավարին հրամանատարութեանը տակ գտնուած զինուորներուն թիւը հինգ հարիւր հազարի պիտի բարձրանայ, որպէս զի պատերազմին սկիզբները կարենան առատ զօրութեամբ մը գործելու պատրաստ ըլլալ։

— Եալուի մօտ ճակատամարտ մը կատարուած ըլլալու լուրը տակաւին հաստատուած չէ։

— Քրոնշթատ գտնուող Ալեքսանտր Թրէքի եւ Լուսման զրահաւորները, որոնք Պալթիկ ծովի նաւաբաժնին կը վերաբերին, հրաման առացան Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւորելու համար։

ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՒՈՒՄՆԵՐ

ՉԷ-ՖՈՒ.— Վի-Ճուի դիմաց՝ Եալու գետը անցնող ճաբոնական զօրախումբը գրաւեց Քիւ-Լիէն-Չէ քաղաքը։

ԲԱՐԻԶ.— Ճաբոնական նաւաբաժինը Վլատիվոսթօքի ռուսական նաւաբաժնին կը սպասէ Ճաբոնի ծովուն մէջ։

ՀՌՈՄ.— Այս իրիկուն Պ. Լուպէ մեծ ճաշ մը տուաւ ֆրանսական դեսպանատան մէջ, ի պատիւ Իտալիոյ Թագաւորին եւ Թագուհիին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը.— Հռոմ ժամանումը.— Ընդունելութիւնները.— Ժողովրդեան ջերմագին արտայայտութիւնները.— Մտերմական ճաշ.— Այցելութիւններ.— Հացկերոյթ Ֆրանսական դեսպանատան մէջ.— Պատուանշաններ.— Պ. Լուպէի յարկաբաժինը.— Վատիկանի ընթացքը։

Հռոմ 25 ապրիլ.— Հռոմ ջերմագին եւ խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին։ Օդն ալ, հեշտալի եւ գաղջ, նպաստած էր ընդունելութեանց հանդիսական շքեղութեան։ Քուիրինալի պալատին վրայ կը ծածանէին ֆրանսական եւ իտալական դրօշները, նախագահական կառախումբը ժամանելուն պէս։ Հանդիսական թափօրը «կեցցէ»ներու մէջ, որոնք ի պատիւ Իտալիոյ Թագաւորին եւ Պ. Լուպէի կ'ուղղուէին, Քուիրինալի գլխաւոր դրան առջեւ կանգ առաւ։ Զինուորական պատիւներ կ'ընծայուէին եւ Մարսէյեզը կը նուագուէր զինուորական նուագախումբին կողմէ։ Պ. Լուպէ իսկոյն առաջնորդուեցաւ Էլէնա թագուհիին մօտ, որ շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Այս պահուն Քուիրինալի հրապարակը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ, [illegible] կը պահանջէին որ Թագաւորը, Թագուհին եւ Նախագահը պատշգամ ելլեն։ Վայրկեան մը յետոյ, Թագուհին երեւան կուգայ, գորշ զգեստ հագած, գորշ փետուրներով պօա մը՝ վզին շուրջը, յետոյ Նախագահը եւ Թագաւորը, երեքն ալ գլխաբաց։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մը կ'ընէ. գլխարկներ եւ դրօշակներ կը ծածանին, եւ ժողովուրդը այդ գանգուածէն դուրս կը պոռթկան անվերջ «կեցցէ»ներ. Կեցցէ՛ Ֆրանսա, Կեցցէ՛ Իտալիա, Կեցցէ՛ Նախագահը, Կեցցէ՛ թագաւորը։ Երեք վեհապետները կը պատասխանեն գլխու հակումներով։ Երբ ներս կը քաշուին անոնք, ժողովուրդը դարձեալ կը պահանջէ անոնց ներկայութիւնը։ Կը ստիպուին պատշգամ ելլել նորէն, միեւնոյն խանդավառութեամբ ողջունուելով։ Յետոյ կը սկսի ընդունելութիւնը։ Թագուհին իր աջ եւ մերկ ձեռքը կ'երկարէ Նախագահին, որ կը համբուրէ զայն. քանի մը վայրկեան կը խօսակցին իրարու հետ եւ Պ. Լուպէ կը յայտնէ թէ մեծապէս զգածուած է իրեն եղած ընդունելութենէն։ Թագուհին առաջ կը բերէ Բարիզ կատարած ուղեւորութեան յիշատակը, մինչ Թագաւորը կը խօսի Պ. Տէլքասէի հետ։ Էլէնա Թագուհին առողջութիւնը կը հարցնէ տիկին Լուպէի եւ իր ընտանիքին, մանաւանդ Նախագահին փոքր թոռան եւ թոռնիկին։ Պ. Լուպէ յետոյ սիրալիր խօսակցութիւն մը կ'ունենայ Ճենովայի դուքսին հետ։ Ապա Թագուհին Պ. Լուպէի ներկայացուց արքունիքի տիկինները։ Իրեն յատկացուած յարկաբաժնին մէջ քանի մը վայրկեան հանգստանալէ յետոյ, Պ. Լուպէ այցելութիւն տուաւ Թուրինոյի կոմսին, որ Քուիրինալի պալատին մէջ կը բնակի։ Պատւոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը նուիրեց անոր։ Իրիկուան, մտերմական սեղան մը տրուեցաւ պալատին մէջ, ի պատիւ Պ. Լուպէի. ներկայ կը գտնուէր նաեւ Պ. Տէլքասէ։

— Երէկ իրիկուն, անհուն բազմութիւն մը խռնուած փողոցներուն մէջ, արտակարգ ոգեւորութիւն մը կը տիրէր։ Հրաշալի եղանակ մը կար։ Ամբոխը ջահընթացութեան կը պատրաստուէր, որ ժամը տասին հասաւ Քուիրինալի հրապարակը։ Առջեւէն կ'երթային նուագախումբեր, որոնք իտալական եւ ֆրանսական ազգային երգերը կ'ածէին։ Յետոյ կուգային երիտասարդներու խումբեր, որոնք ֆրանսական եւ իտալական դրօշներ բռնած ձեռքերնին, Մարսէյեզը կ'երգէին։ Այս միջոցին, Թագուհին, մազերուն մէջ վարսակալ մը դրած, ուսերուն վրայ մուշտակազարդ հիանալի վերարկու մը ձգած, պալատան պատշգամը կ'ելլէ Պ. Լուպէի եւ Թագաւորին հետ։ «Կեցցէ»ներ կը թնդան եւ գլխարկները կը շարժին իսկոյն։

— Նախագահ Պ. Լուպէ, այս առտու երկար պտոյտ մը ըրաւ Հռոմի մէջ։ Նախ Բանթէոն գնաց. յետոյ այցելեց մայր-Թագուհիին, եւ ֆրանսական դեսպանատունը։ Նախագահին անցած ճամբուն վրայ միշտ մեծ բազմութիւն մը կար։ Իտալացի նախկին զինուորականներ, կրկին շարքի մը վրայ կեցած մինչեւ Բանթէոնին մուտքը, ընդունեցին Պ. Լուպէն։ Այդ զինուորականներուն նախագահը, ծերակուտական Պ. Մասսարուցցի յառաջացաւ եւ իտալերէն լեզուով բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Պ. Լուպէ պատասխանեց թէ ինքզինքը երջանիկ կը զգար, սա յոյսով թէ իր ուղեւորութիւնը պիտի ամրապնդէ ֆրանքօ-իտալեան յարաբերութիւնները։ Հռոմի երեք հարիւր յիսուն եկեղեցիներէն միայն Բանթէոնի այցելութիւն տալ Պ. Լուպէ, ոչ թէ աղօթավայր մը ըլլալուն համար, — ուր ամէն օր պատարագ կը մատուցուի — այլ Վիքթոր-Էմմանուէլ եւ Ումպերթօ Թագաւորները հոն թաղուած ըլլալնուն պատճառաւ։ Պ. Լուպէ եկեղեցի կը մտնէ եւ ուղղակի Վիքթոր-Էմմանուէլ Թագաւորին շիրմին քով կ'երթայ։ Արձանագրութեան տետրին վրայ կը ստորագրէ. նոյն բանը կ'ընեն Հռոմի ֆրանսական դեսպանը եւ հետեւորդները։ Պ. Լուպէ նախապէս հիանալի ծաղկեպսակ մը դնել տուած էր Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին շիրմին վրայ։ Յետոյ Ումպերթօ Ա.ի շիրմին քով կ'երթայ, որուն վրայ ալ ծաղկեպսակ մը կար Պ. Լուպէի կողմէ նուիրուած. քանի մը վայրկեան մտամփոփ մնալէ յետոյ, կը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (62)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԻՇԱԿԵՐ ՄԱՐԴԸ

Ի.

ԴԻՄԱԿԸ ՎԱՐ Կ'ԻՅՆԱՅ

Պրիւլէ պահ մը վարանեցաւ, բան մը որուն կարելի էր շատ մեկնութիւններ տալ։ Իրականին մէջ, մէկ բանէ միայն կը վախնար Պրիւլէ. այն է վհատեցնել իր յաճախորդուհին։ Գիտէր կամ գէթ կը կանխատեսէր թէ Անգլիացիին կտակին մէջ տարաժամօրէն յիշուած ժառանգորդները երեւան կրնային ելլել օրին մէկը։ Անկէ զատ, իր պարտականութիւնը կատարած էր, Պ. տը Բէրհաւրնի մահուընէն ի վեր հարկ եղած յայտարարութիւնները ընելով, որպէս զի ժառանգորդները ներկայանան։

Այդ, մինչեւ այդ օրը մէկ տարիէն աւելի անցած էր կոմս Բէրհաւրնի մահուընէն ի վեր, սակայն ո՛եւէ ժառանգորդ չէր ներկայացած։ Ժառանգութեան եկամուտը Բէրհաւրններուն ալ չէր տրուեր, այլ նոտարին քով կը դիզուէր իրարու վրայ։

Այդպիսի կացութիւն մը օրին մէկը վերջ պիտի գտնէր։ Պ. Պրիւլէ օգուտ կը քաղէր ժառանգութեան երեսի վրայ մնալէն։

Ուստի պատասխանեց նոտարը, համարձակութիւն առնելով կոմսուհիին մտային վիճակէն, որ ամէն ծայրայեղութեանց դիմելու պատրաստ էր։

— Ո՛չ, տիկին, քիչ մը առաջ ձեր կարդացածէն զատ ուրիշ թուղթեր չկան։

Ատիկա այնպիսի սուտ մըն էր, զոր խղճմտանքը «մտային վերապահում» անունով այնչափ լաւ որակած է։ Պրիւլէ կէս մը սուտ էր. որովհետեւ վաւերական թուղթերուն ամենքն ալ հոն էին։ Ուրիշ թուղթեր գոյութիւն չունէին։

Ի փոխարէն, արձանագրուած պատճէնները կրնային թուղթերու վաւերականութեան տեղ բռնել, դիպուածական կորուստի մը պարագային։

Այս հաստատական խօսքը լսելով, տիկին տը Բէրհաւրն սարսռաց։ Դէմքը լուսաւորուեցաւ [illegible] շողարձակումով մը։ Ցնծութեան սաստկան տիրապետեց իր վրայ։ Նորէն հարցուց.

— Անշուշտ որ այս թուղթերը անհետանալու պարագային, ո՛եւէ ինքնագիր վաւերական թուղթ չպիտի մնայ։

Այդ հարցումին կրնար շատ պատասխաններ տրուիլ, կա՛մ անկեղծ եւ կամ դիմացինը խաբելու նպատակաւ։

Պրիւլէ չուզեց խօսքով խաբել։ Դիմացինին ուշադրութիւնը ուրիշ կողմ դարձնելու արուեստին մէջ վարպետ գտնուեցաւ, [illegible] շարժում մը ընելով, երկդիմութիւններով լեցուն, որ թէ՛ այո եւ թէ ո՛չ կը նշանակէր։

Տիկին տը Բէրհաւրն իր յոյսերուն համար ամէնէն աւելի նպաստաւոր եղող իմաստ մը տուաւ անոր։ Եզրակացուց թէ իր ձեռքերուն մէջ ունէր բոլոր այն զէնքերը զորս ճակատագիրը իր դէմ հանած էր. իր կարգին, ինք ալ կրնար ճակատագրին դէմ հանել զանոնք։ Գէշ ուրախութիւն մը փայլեցաւ իր դիմագիծերուն վրայ, եւ ընդհատ ձայնով մը սա բառերը արտասանեց.

— Այս պարագային, կը բաւէ անհետացնել այդ թուղթերը, իրեւ իրենց վիճակին մէջ դնելու համար։ Անգամ մը որ ջնջուին անոնք, ո՞վ կրնայ եղծած ըլլալ կտակակատարին կամքը։

Տիկին տը Բէրհաւրն ոտքի ելած էր, ձեռքը երերալով։ Պրիւլէ կը դիտէր զայն աչքին պոչովը։ Նոտարը անհուն խաղ մը կը խաղար այդ պահուն։ Լաւ կը տեսնէր որ կոմսուհին իր առաջարկած արարքովը բոլորովին անձնատուր պիտի ըլլար իրեն։ Ծանր յանցանք մը պիտի ըլլար ատիկա, որուն գաղտնիքը իրարու պիտի չդաւաճանէր երկուքը, բայց ինք պիտի կրնար ճնշում բանեցնել այդ նամակի խիղճին վրայ։

Զարմանալի՛ բան, միեւնոյն նենգաւոր մտածումը պաշարած էր կոմսուհիին միտքը։ Այս վերջինը յայտնեց իր մտածումը։

— Դուք միայն պիտի գիտնա՛ք այդ բանը, ըսաւ տիկին տը Բէրհաւրն, հիւանդոտ հեգնութեամբ մը։

Ու երկու ձեռքերուն մատները իրարու միացան կտակային թուղթին վրայ եւ փոքր քառակուսիներու վերածեցին զայն. յետոյ երկու-երեք արագ քաշումներով պատառեցին, փոքր կտորներու փոխելով զանոնք։

[illegible] ճերմակ թուղթի կտորները սենեակին մէջ թռչտեցան, տախտակամածին վրայ ինկնալով, վառարանին շատ մօտ, ուր, ցուրտի վերադարձին պատճառաւ, լաւ կրակ մը կը վառէր. անոնցմէ ոմանք, վառարանէն արձակուող տաքութեան ազդեցութեան տակ, խանձեցան։

Տիկին տը Բէրհաւրն դեռ ատեն չէր ունեցած իր գործը ի գլուխ հանելու, երբ Պրիւլէ թիկնաթոռէն ցատկեց ժպիրհութեամբ, ողբերգական ու այլայլած դէմքով մը՝

— Թշուառակա՛ն, ի՛նչ ըրիք գոչեց նոտարը, իր ամէնէն խորունկ ձայնովը։

Այդ կատակերգութիւնը, ճարտարօրէն ի գլուխ հանուած, [illegible] կը փոխուէր։ Նոտարը իբր հմուտ հեղինակ մը երեւան կուգար։

Կոմսուհին ընկրկեցաւ, այդ չէզէն, դիրքէն ու դիմագծութենէն ահաբեկած։ Ճշմարիտ սոսկում մը պատած էր զինքը։ Նոտարին խօսքերուն լռելեայն սպառնալիքէն աւելի, իր խիղճը, զոր չէր կրնար խաբել, կը յանդիմանէր զինքը իր գործած նենգութեան համար, ու յեղակարծ յայտնութեամբ մը, կռահած էր թէ իրեն անօգուտ պիտի ըլլար այդ նենգութիւնը։

— Ի՞նչ ըրի մի, մրմնջեց կոմսուհին ահաբեկումով։

(Շարունակելի)

ստորագրէ արձանագրութեան տոմարին մէջ։ Բանքէթէն յետոյ, հանրապետութեան նախագահը այցելութեան գնաց Մարգարիտա մայր-թագուհիին, որուն ձեռքը համբուրեց, սրտագին ընդունելութիւն մը գտնելով։ Պ. Լուպէ տասը վայրկեանի խօսակցութիւն մը ունենալէ ետք, Քուիրինալի պալատը դարձաւ։

— Նախագահ Պ. Լուպէ, կէսօրին, ճաշեց ֆրանսական դեսպանատան մէջ։ Բազմաթիւ հրաւիրեալներ ներկայ էին։ Ցերեկը Պ. Լուպէ, չորս մը պատուիրակութիւններ ընդունեց, թէ՛ մայրաքաղաքէն եւ թէ գաւառներէն եկած։ Միլանէն Պ. Պաֆի հանրապետութեան նախագահին յանձնեց 5000 իտալական համայնքներու 550,000 ստորագրութեամբ մը ուղերձը. «Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին, Էմիլ Լուպէի, ի յիշատակ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ իրարու զօդող բարեկամական կապերուն։» Նաեւ Պ. Լուպէի նուիրուեցաւ փառաւոր ալպոմ մը, որ կը ներկայացնէ ֆրանսական դեսպանատունը եւ իր պարունակած ճոխութիւնները։ Ժամը չորսին, Պ. Լուպէ Քուիրինալ դարձաւ։

— Իտալիոյ թագաւորը կարգ մը շքանշաններ տուաւ ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնատարներուն։ Նախագահ Պ. Լուպէ ալ Պատուոյ Լէգէոնի զանազան աստիճանի պատուանշաններ տուաւ իտալացի պաշտօնատարներու։

— Պ. Լուպէի յատկացուած եւ չքնաղօրէն յարդարուած յարկաբաժինը ատեն առաջ կը բնակէր Մարգարիտա թագուհին։

— Կը հաւաստուի թէ Պապը արգիլեր է կաթոլիկներուն ու եւ է ցոյց կատարելէ, պատուիրելով որ չմասնակցին Պ. Լուպէի ուղեւորութեան առթիւ կատարուած ընդունելութեանց։ Թէեւ այս պատուէրը չյարգուեցաւ բնաւ։ Կը կարծուի թէ Վատիկան իր դժգոհութիւնը չպիտի յայտնէ ո՛չ հրապարակաւ եւ ոչ ալ դիւանագիտական ճամբով։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Սիւլէյմանիէի գաւառին կառավարիչ Սալիմ էֆ.ի։

—Մալաթիոյ գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Սիւլէյմանիէի գաւառին հաշուակալ Թահսին էֆ.։

—Խարբերդի նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Մահիր պէյ Էնկիւրիի նահանգին ոստիկան-զինուորներու գունդին կեդրոնական վաշտը փոխադրուեցաւ իբրեւ հիւր, եւ անոր յաջորդեց Եէմէնի նահանգին ոստիկան-զինուորներու գունդին նախկին հրամանատար Միրզա պէյ։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ բժշկական վարժարաններու անդամակցութեան ուսուցիչ Տօքթ. Մազհար փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ առաջնակարգ վաճառական Շամտանճեան Յեսու էֆ.ի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Նիւքէսլէն ապրիլ 14/27 թուականով կը հեռագրեն թէ Արմսթրանկի նաւագործարանին մէջ շինուած Համիտիէ յածանաւակին փորձը կատարուեր է մեծ յաջողութեամբ։ Հաստատուեր է թէ յածանաւակին առաւելագոյն արագութիւնն է 22.25 մղոն եւ միջինն ալ 21։

—Համիտիէ զրահապատ-յածանաւակը ունի հարիւր երեք մէթր երկայնութիւն, տասնըչորսուկէս լայնութիւն, ինը՝ խորութիւն, 3,800 թոնօ տարողութիւն, երեք ծխնելոյզ եւ երկու կայմ. նաեւ քսաներկու արագաձգութեան թնդանօթ ու թօրփիլ արձակելու երկու խողովակ։

— Արմսթրանկի նաւագործարանին մէջ շինուած Էրթողրուլ շոգենաւուն վերջին փորձն ալ տեղի ունենալով, պաշտօնապէս յանձնուեր է կայս. Թիկնապահ Հիքմէթ փաշայի որ հոն կը գտնուի։ Հաստատուած է որ Էրթողրուլ 24ուկէս մղոն արագութիւն ունի։ Այդ շոգենաւը արագաձգութեան ութ թնդանօթներով սպառազինուած է։ Նաւագործարանին պաշտօնեաներէն մէկը իբրեւ առաջին մեքենավար մէկ տարի պիտի ծառայէ նոյն շոգենաւուն մէջ։

— Խիւտավէնտիկեար, Այտիւլզաւէր ու Շաւքէ յածանաւակներուն նորոգութեանը համար ծովային նախարարութիւնը մրցում կը կատարէ, որուն կը մասնակցին Քրամփ, Անսալտօ եւ Արմսթրանկ նաւագործարաններուն ներկայացուցիչները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Գերմանիոյ եւ Չինաստանի դեսպանները եւ Սեւ Լեռան դիւանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Հելլենական դեսպանը նաեւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

— Պուլկարական գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդին նախագահին հետ։

ՊԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Մինիր փաշայի համար թէեւ ծանուցուեցաւ թէ անցեալ օրը Բարիզ ուղեւորած է, սակայն Ն. Վսեմութիւնը տակաւին Կ. Պոլիս կը գտնուի եւ երէկ ֆրանսական դեսպանատունը երթալով, այցետոմսը թողուց՝ Պ. Քոնսթանի բարի գալուստ մաղթելու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան, անցեալ օրը, այցելութիւն տուաւ դեսպանական մարմինին։

— Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Պաբսթ, այսօր Արեւելեան ճի ընթացքով Ֆրանսա կ'ուղեւորի երկու ամսուան արձակուրդով։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան տը Մալասփինա մարքիզը կատարելապէս ապաքինած ըլլալով, մօտերս Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի արձակուրդով։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Ճօքա Սիմիչ որ հիւանդ է, իր կառավարութենէն չորս ամսուան արձակուրդ առած՝ եւրոպական ջերմուկները երթալու համար։ Դեսպանին բացակայութեան միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ խորհրդական Պ. Քրիսթիչ որ հիմա Աթէնք կը գտնուի՝ իբրեւ գործակատար։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց 7200 ղրուշ պարգեւել Սպարապետ Դիւան դատական ճիւղին անդամներէն Րիֆաթ փաշա եւ 3500 ալ կայս. անձնական սպայակոյտէն հազարապետ Էտհէմ պէյի, որոնց տուները եւ կարասիները այրեցան մօտ ատեն Րումէլի Հիսարի մէջ պատահած հրդեհին առթիւ։

ՀԱՄԱ-ՀԱԼԷՊ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Գերմանական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Պ. Կ. Օպալանօ, վերջերս Բարիզէն Պէրլին երթալու պահուն, խորհրդակցութիւն կատարեր է Համա-Հալէպի երկաթուղիին համար, որուն շինութիւնը մօտերս պիտի սկսի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտքի վարչութեան Տնօրէնի պաշտօնը ջնջուելով անոր տեղ մէքթուպճիի պաշտօն հաստատուեցաւ եւ այդ պաշտօնին կոչուեցաւ վարչական Խորհուրդին առաջին քարտուղար Էսատ պէյ, որուն յաջորդեց տասնորդի առաջին քննիչ Խալիլ Խայրի պէյ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը երէկ գումարում մը ունեցաւ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, եկեղեցական խնդրոյ մը համար, սակայն որոշում մը չտրուեցաւ,

—Նիւ-Եորքի յոյն համայնքութիւնը 65,000 տոլարով երիցական եկեղեցի մը գնեց, օրթոտոքս եկեղեցիի վերածելու համար։

—Ինչպէս յայտնի է, Յունաց Պատրիարքարանը յանձնաժողով մը կազմած էր՝ ուսումնասիրելու մերձաւոր ազգականներու միջեւ ամուսնութեան խնդիրը, մանաւանդ երբ պարագաները անհրաժեշտ ընծայեն զայն։ Յանձնաժողովը զոր կը կազմեն Հէյպէլիի աստուածաբանական վարժարանին տնօրէնը եւ երկու ուսուցիչներ, աւարտեց իր պաշտօնը եւ տեղեկագիր մը մատոյց Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքին։ Այդ տեղեկագիրը նկատողութեան պիտի առնուի Սինոդին մէկ մօտաւոր նիստին մէջ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ պայմանագրութիւն մը կնքեց՝ Հունգարիայէն հազար ձի գնելու համար։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Օտար դեսպաններէն ոմանք, երէկ ֆրանսական դեսպանատունը երթալով, բարի գալուստ մաղթեցին Պ. Քոնսթանի։

ՔՆՆԻՉ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին անդամ Մուսթաֆա պէյ եւ Այտընի ու Արչիպեղագոսի կղզիներու նահանգաց դատական քննիչ Մէհմէտ Ղալիպ պէյ, որոնք Աֆրիկեան Տրիպոլիս ու Պէնկազի գացած էին՝ կարգ մը քննութիւններու կատարման համար, իրենց պաշտօնը աւարտած ըլլալով Կ. Պոլիս դարձան։

ԲԵՐԱՅԻ ոստիկաններու ժողովին անդամ Հասան էֆ. Թաքսիմի պահականոցին առաջին գումիսէր կարգուեցաւ եւ անոր յաջորդեց Խասգիւղի առաջին գումիսէր Ալի էֆ.։ Անոր ալ յաջորդեց Թաքսիմի առաջին գումիսէր Պէհճէթ էֆ.։

ԱՆՍԱԼՏՕ նաւագործարանին ճարտարագէտներէն ոմանք որ Թէրսանէի մէջ օսմ. մարտանաւերու նորոգութիւնը կը կատարեն, անցեալ կիրակի ութսուն հոգինոց սեղան մը տուին Պ. Մանթոնարքէի իտալական ճաշարանին մէջ՝ տօնելու համար Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին Հռոմ ժամանումը։ Բաժակներ պարպուեցան վեհ. Սուլթանին, Իտալիոյ թագաւորին, Իտալիոյ արքայական գերդաստանին, Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին եւ ֆրանսական ազգին համար։ Ճառեր ալ արտասանուեցան, վեր առնելով նոյն այցելութեան կարեւորութիւնը։

ՄԱԼԹԱՅԷՆ կը գրեն Լ. Հէրըլտի թէ Մախսուսէի շոգենաւերը որոնք Աֆրիկեան Տրիպոլիս երթալու համար երբեմն Մալթա կը հանգչէին եւ մեծաքանակ բեռներ կը փոխադրէին, քանի մը տարիներէ ի վեր Մալթա չեն հանգչիր։ Ուստի փափաք կը յայտնուի որ Մախսուսէի շոգենաւերը նորէն Մալթա հանգչին, վասն զի ոչ միայն ապրանք ղրկող Մալթայեցիները, այլ բոլոր Թուրք եւ արաբ ուղեւորները միշտ այդ շոգենաւերը նախամեծար կը համարին։

ՊՈՒԼԿԱՐ փախստականներէն եւ Գարըչովայի, Ճումայայի Պալայի, Րազլըքի եւ Օսմանիէի ժողովուրդին երեսուններէք հոգին ալ վերջերս վերադարձած ըլլալով, հարկ եղած գործողութիւններ կատարուելէ ետքը, ազատ թողուեր են։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ գիծին յատկանալիք երեք շոգենաւերը որոնք Քիլի (Գերմանիա) մէջ նաւագործարանի մը յանձնուեցան, պայմանագրութեան թուականէն սկսեալ հաշուելով պիտի յանձնուին՝ առաջինը՝ չորս ամիսէն, երկրորդը անկէ երկու ամիս ետքը եւ երրորդն ալ երկու ամիս յետոյ։ Իւրաքանչիւրը 17,200 անգլիական ոսկիի պիտի շինուի։ Մեքենաները հազար ձիու ոյժ պիտի ունենան եւ ժամը 14 մղոն արագութիւն պիտի առնեն։ Իւրաքանչիւրին երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 60·95 մէթր եւ լայնութիւնը 7։ Շոգենաւերուն մէջ ելեկտրական լոյս պիտի գործածուի։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 15րդ շաբթուան հասոյթը սապէս եղած է իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 5,740 ֆր. Նախորդ տարին 3,504 պակաս եւ միւս շաբթներէն ալ 901։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 2,075, նախորդ տարին 3,528 պակաս եւ միւս շաբթներէն ալ 1,767։

ԻԶՄԻՏԻ կառավարիչ Քեազիմ պէյ, երէկ, Իզմիտէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը նկատելով որ մուկերու ջնջման հրահանգը թէեւ մարտանաւերու համար գործադրելի չէ, սակայն որոշեց թէ մարտանաւի մը բժիշկը, կամ անոր բացակայութեանը՝ հրամանատարը պարտաւոր ըլլայ առողջապահական պաշտօնեաներուն յայտագիր մը տալ թէ նաւուն մէջ մուկի դիակ տեսնուած չէ։ Այն պարագային երբ այդ տեսակ յայտագիր մը կարելի չըլլայ տրուիլ, բժիշկը կամ հրամանատարը պիտի խոստանան նաւուն մէջ գտնուած մուկերը ջնջել՝ նաւազներուն միջոցաւ։

ԹԱՐԼԱ ՊԱՇԻԻ ՈՃԻՐԸ.— Բերայի ոստիկանութեան կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ, ձերբակալուեցաւ այն անձը որ անցեալ գիշեր, Թարլա Պաշիի Տաղրամաճը փողոցին մէջ խանութպան Մաթէոս սպաննած էր՝ ռեվոլվէրով։ Ինչպէս յայտնի է, մէկ-երկու օրէ ի վեր քանի մը հոգի ձերբակալուեցաւ իբրեւ կասկածելի, սակայն կարելի չէր եղած հետք մը գտնել։ Քննութիւնները առաջ տարուելով հաստատուեցաւ թէ այդ ոճրին հեղինակն է ֆրանսացի Էմիլ Թոթօ։ Ասոր բնակարանը, Սինէմքէօյի մէջ, հսկողութեան տակ առնուելով, Էմիլ Թոթօ երէկ ձերբակալուեցաւ եւ ֆրանսական հիւպատոսարանին գաւազին միջոցաւ Կալաթա-Սէրայ տարուեցաւ։ Հոն աւստրիական հիւպատոսարանին թարգմանին — վասն զի սպաննեալ Մաթէոս աւստրիացի է — եւ ֆրանսական հիւպատոսարանին թարգմանին ներկայութեամբ, Թոթօ տարուեցաւ ոստիկանաց ժողովին առջեւ՝ նախապէս ձերբակալուած վեց հոգիի հետ։ Հոն էին նաեւ ոճրը գործուած տան վարձակալներէն Լիզար եւ Պիւլպիւլ Տերէի գինեպան Իսմաիլ։ Թոթօ ցոյց տրուեցաւ Լիզարի որ ըսաւ թէ գողութեան համար իրենց տունը մտնող եւ Մաթէոս սպաննողը այդ անձն է։ Գինեպանն ալ Թոթօն ցոյց տալով ըսաւ թէ նոյն գիշերը իր ձերբակալել ուզած մարդը ասիկա է։ Թոթոյի շալվիկին վրայ արեան հետք մը կար։ Թոթօ ուրացաւ ոճիրը եւ ժանգին համար ալ ըսաւ թէ իր ռեվոլվէրէն առաջ եկած է։ Երէկ իրիկուն խուզարկութիւն կատարուեցաւ Թոթոյի տանը մէջ, ուր պատառաքաղներ, դանակներ, ափսէներ, ռեվոլվէր մը, բանթալոն մը եւ այլն գտնուեցան։ Հրացէնը վառօդ կը հոտէր եւ բանթալոնին վրայ ալ արեան բիծ կար։ Լիզար եւ Իսմաիլ այդ բանթալոնը տեսնելով ըսին թէ ոճրին գիշերը Թոթոյի հագածն է։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ իրիկուն Եէնիգիւղի առջեւ նաւային արկած մը պատահեցաւ։ Աւստրիական շոգենաւ մը անգլիական շոգենաւի մը զարնուելով, առաջինը աջ կողմէն վնասուեցաւ, որով նաւահանգիստ եկաւ վնասին աստիճանը քննելու համար։ Անգլիական շոգենաւը ճամբան շարունակեց դէպի Սեւ ծով։

—Պ. Ռուլլի սեպհական Նորկիոս շոգենաւը որ քարիւղ բեռցած Պաթումէն կու գար, մշուշի հետեւանքով խրեր է Սինոպի մօտ։ Նաւակ մը ղրկուած է՝ զայն ազատելու համար։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը պատիւ ունի յիշեցնելու Րումէլիի երկաթուղւոյ արժեթուղթի տէրերուն որ, իբր հետեւանք 1903 նոյեմ. 10ին հրատարակուած ազդին, յառաջիկայ մայիս 10էն սկսեալ, 2 ֆր.ի պարգեւին համար՝ Րումէլիի երկաթուղւոյ արժեթուղթերու կտրոններու անջատման գործողութիւնը միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի կատարուի, Օսմ. Պանքային կիշէներուն մօտ՝ արժետէրերուն ծախքով։

26 ապրիլ 1904 Կ. Պոլիս 2-5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Պանքային Բերայի մասնաճիւղը պատիւ ունի յիշեցնելու գիւղագնացութեան պատրաստուող անձերուն թէ վերջերս աւելցուցած է իր վարձու դրամարկղներուն թիւը, իր յաճախորդներուն խնդրանքներուն գոհացում տալու համար։ Զէթ չափա դրութեամբ, եւ զանազան մեծութեամբ այս դրամարկղներէն իւրաքանչիւրը շարժուն, շատ թեթեւ եւ ըստ կամս գործածելի արկղիկ մը կը պարունակէ, որ դարակի պէս զետեղուած է եւ զոր կարելի է պէտք եղած ատեն առնել եւ իր պարունակութեամբը տանիլ յարակից օդասուն սրահ մը, ուր մասնաւոր սեղաններ դրուած են՝ անջատ մասերով, որոնք փափաքելի ամէն դիւրութիւն եւ յարմարութիւն կ'ընծայեն յաճախորդներուն՝ իրենց հաշիւներուն եւ կարգադրութիւններուն համար։ Այս արկղիկները, որոնք Կ. Պոլսոյ համար նորութիւն մըն են, առաւելութիւնը կը ներկայացնեն՝ պզտիկ տարածութեամբ արկղիկներու մէջ եւ հետեւաբար շատ զեղչուած պայմաններով եւ կատարեալ կանոնաւորութեամբ պահել «թաքիմա»ներ, արժեթուղթեր, գոհարեղէններ եւ ամէն կարգի արժէքաւոր իրեղէններ, որոնց պահպանութիւնը առանց վերլուծելու կատարելագործութեան մը, շատ աւելի մեծ տարածութեամբ արկղներ պիտի պահանջէր։ Հարկ է աւելցնել նաեւ թէ այս դրամարկղներու վարձագինը շատ չափաւոր է եւ թէ Օսմ. Պանքային Բերայի մասնաճիւղին դրամարկղի սենեակին ամրութիւնն ու պահպանութեան երաշխաւորութիւնները ապացոյցի չեն կարօտիր։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԲԵՐԱՅԻ մասնաճիւղը, գոհացում տուած ըլլալու համար այն անձերուն, որոնք կը փափաքին ապահով տեղերու մէջ դնել արժէքաւոր իրեղէններ, արժեթուղթեր, գոհարեղէններ եւն. առանց մասնաւոր արկղ մը վարձելու, կ'ընդունի այդ կարգի իրեղէններու պահպանութիւնը՝ կնքուած ծրարներու, տուփերու, պարկերու կամ պայուսակներու մէջ շատ զեղչուած եւ իրենց տարածութեան համեմատ փոփոխական գիներով։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՊՈԼՍՈՅ մասնաճիւղն ալ միեւնոյն առաւելութիւնները կ'ընծայէ հասարակութեան, օ՛րքան դրամարկղներու վարձու տրուելուն նոյնքան արժէքաւոր իրեղէններու պահպանութեան համար։ 2-3

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ միջօրէէն յետոյ Բ. Դուռը երթալով, տեսակցեցաւ Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Մէմտուհ փաշայի հետ։

—Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպիսկ. Արփիարեան եւ Գուլիկեան Գերապայծառ երէկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով, շնորհակալութիւն յայտնեցին Ս. Պատրիարք Հօր, որ Տ. Պօղոս Կ.-Պատրիարքի յուղարկաւորութեան առթիւ ներկայացուցիչներ ղրկած էր։

—Ամերիկեան դեսպան Մ. Լէյշման նախընթաց օր այցելեց Բերա Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը, բայց Ն. Սրբազնութիւնը բացակայ ըլլալով. դեսպանը իր այցետոմսը ձգեց։

—Երուսաղէմէն դարձեալ հեռագիր մը եկած է Պատրիարքարան, որով Լուսարարապետին վանք վերադարձուիլը կը խնդրուի եւ կը բողոքուի Տ. Եղիա վրդ.ի դէմ։

—Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, որ երեքշաբթի մայրաքաղաքս վերադարձաւ, երէկ ատենապետեց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան նիստին, որ տեւեց մինչեւ իրիկուն եւ որուն մէջ կարգադրութիւններ եղան Հիւանդանոցի ներքին գործերու մասին։

— Խառն Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ հաստատեց Կրօն. Ժողովոյ այն կարգադրութիւնը, որով Տրապիզոնի առաջնորդ. տեղապահ նշանակած էր Տ. Արիստակէս Վ. եւ Բաբերդի համար Գէորգ Վ. Իբրանեան։

— Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին կողմէ գրուած ապրիլ 5 թուակիր նամակ մը հասաւ երէկ Պատրիարքարան։ Ս. Յակոբեանց Աթոռոյ պետը Զատկական եւ Աւագ շաբթուան հանդէսներուն նախագահելէ եւ ամենայն բարեկարգութեամբ ուխտաւորութիւնը աւարտելէ յետոյ, կը գրէ Ս. Պատրիարքին թէ «Ձեր ամենապատիւ եղբայրութեան քանիցս գրած մեր նամակներով, խնդրած էինք Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Խառն Ժողովոյ կողմէ տեղս ղրկուելիք պատուիրակներուն փութացումը։ Վանքիս եւ միաբանութեանս հաշուական կանոնաւորութիւնը հաստատելու համար պատ. Վարչութեանդ գործակցութեան անհրաժեշտ պէտք ունինք, ըստ որում այժմ գրեթէ բոլորովին միայնակ մնացած եւ այնպիսի մեծ եւ բազմաճիւղ հաստատութեան մը ամէն գործերը մեր վրայ ծանրացած ըլլալուն, չափազանց կը նեղուինք եւ կը տաղնապինք մեր ծերութեան այս օրերուն մէջ»։ Ապա Ն. Ամենապատուութիւնը կ'ըսէ թէ, ինչպէս որ խոստացուած է, Պատրիարքարանէ պատուիրակներու օր առաջ Երուսաղէմ ժամանումը պէտք է փութացուի։ Ս. Պատրիարքը այս նամակը յանձնած է Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին նկատողութեան։ Վանքին Տնօրէն Ժողովին քառամեայ պաշտօնավարութեան շրջանը լմնցած ըլլալով, մօտերս ընտրութիւն պիտի կատարուի։ Երէկ հասած Երուսաղէմի պաշտօնաթերթին՝ Գուտսի Շէրիֆի մէջ նկարագրուած է Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի կատարած Ոտնլուայի արարողութիւնը։ Լուսաւորեալի հանդէսն ալ նկարագրուած է պատշաճ ձեւով։

—Հաբէշներու Մենելիք կայսեր կողմէ վերջերս Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին նուէր բերող իշխանը, կայսրէն եւ կայսրուհիէն երկու նամակներ բերեր է Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին, որով Ն. Սրբազնութեան աջակցութիւնը եւ պաշտպանութիւնը կը խնդրեն քանի մը տարիներ առաջ Ս. Յարութեան քով Ղպտիներու յափշտակած եկեղեցին Հաբէշներուն վերադարձնելու համար։

—Վանայ Պատր. Փոխանորդ Տ. Սահակ եպիսկ. ատեն առաջ մէկ քանի ամուսնական խնդիրներու մասին ուղղակի Էջմիածին դիմում ըրած էր եւ ամուսնալուծական որոշում առած. Այս կարգի խնդիրներէ մէկուն առթիւ, Պատրիարքարանէն իրմէ պահանջուած տեղեկութեանց պատասխանած ըլլալով, Տ. Սահակ եպիսկոպոսի այդ գիրը Կրօն. Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ կարդացուելու առթիւ, որոշուեր է գրել Տ. Սահակ եպիսկոպոսի որ ամուսնական ամէն գործերու առթիւ Պատրիարքարանի հետ միայն պէտք է բանակցի եւ այդ միջոցաւ ըլլայ Ս. Հայրապետին ու եւ է դիմում։

—Ռումանիոյ Թրգովիշդէի Տ. Ղեւոնդ քահանան հայ ննջեցեալ մը ռումէն եկեղեցւոյ արարողութեամբ թաղած ըլլալուն համար փիլոնազրկութեան դատապարտուած էր Կրօն. Ժողովէն։ Այս անգամ յիշեալ քահանան Պատրիարքարան դիմած եւ ներում խնդրած ըլլալով, մերժուեցաւ իր խնդիրքը, նկատողութեան առնելով յիշեալ քահանային իբրեւ հայ եկեղեցւոյ պաշտօնեայ գործած ծանր յանցանքը։

—Վանայ քահանաներէն Արաքել Թաղի աւագերէց եւ տեղւոյն Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Դիոնէսիոս, որ Ս. Հայրապետէն ալ լանջախաչով գնահատուած էր, վախճաներ է։ Յիշեալ քահանան տեղւոյն Սանդխտեան ազգային վարժարանի կրօնուսոյց եւ հայերէնի դասախօս էր եւ մէկ քանի սերունդ դաստիարակելով ուսանող աշակերտներ հասցուցած է։

—Մոնիթէօռ կը ծանուցանէ թէ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանի Կրօն. Ժողովը, եւ Վարչական Ժողովը, ինչպէս նաեւ այս միջոցիս Կ. Պոլիս գտնուող եպիսկոպոսները այսօր գումարում մը պիտի ունենան Պատրիարքարանի մէջ, Պատրիարքական ընտրութեան վերաբերեալ նախապատրաստութիւններով զբաղելու եւ Տեղապահի ընտրութիւն կատարելու համար։

ՄԱՍԻՍ Գրական Շաբաթաթերթի վաղուան թիւը հետեւեալ ճոխ բովանդակութիւնն ունի.—

Արհեստական վարժարանն. Ռ. Յ. ՊԻՐՊԻՐԵԱՆ։— Ուրուագիծներ-Վայրկենական. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան. ԳԱՄԻՐ։— Փիլիսոփոլու Ակումբ. ԲՕԼ ՊՈՒՐԺԷ. Թարգմ. ԶԻԹԹԷ ՍԱՐԱՖ։— Միջոցը (Բանաստեղծութիւն) Մ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ։—Գիտական Քրոնիկ. ՆՈՒՊԱՐ։— Նորերու բաժինը (Երկու տառնուար)։—Այժմէութիւններ. Թօքիոյէն Լոնտոն. X։—Կարեն (Նորավէպ գաւառի կեանքէն) ՇԱՀԱՐԻԿ։— Խմբագրական Նօթեր։

ՏՈՒՔԹ. ԹՈՒՐԵԱՆ ի դիւրութիւն իր յաճախորդաց, կը ծանուցանէ թէ ամէն օր կէսօրէ վերջ, մինչեւ 9 (Ռ. Թ.) կը գտնուի Քիւչիւքեան-Միսքճեան դեղարանը, Պանկալթը, թիւ 13։ 2-30

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 28 ապրիլ.— Արքանկէլի կուսակալ ծով-նաւակալ Ռիմսքի-Քորսաքով Սեւ ծովի նաւատորմ.ին հրամանատար կարգուեցաւ, փոխանակ Սքրիտլով ծովակալին որ Սեւաստոպոլի ճամբով Ծայրագոյն-Արեւելք ուղեւորեցաւ՝ ստանձնելու ռուսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարի իր նոր պաշտօնը։

— Փորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն ռուսական գործակալութեան թէ անցեալ գիշերը ճափոնական թօրփիլանաւեր տեսնուեր են, որոնց կը հետեւէին մարտանաւեր։ Թշնամին քանի մը թնդանօթ արձակեր է, առանց վնաս մը հասցնելու. յետոյ դէպի հարաւ գացեր է։

ԹՈՔԻՕ.— Ճափոնական թնդանօթանաւեր մը, մէկ քանի թօրփիլանաւերու հետ, երկուշաբթի օրը Եալու գետը մտաւ եւ նոյն օրը ու հետեւեալ օրը ընդհարումներ ունեցաւ ռուսական զինուորներուն հետ։

ԻՐՔՈՒՑՔ.— Բորիս մեծ դուքսը հոս ժամանեց։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Եէսսէն գեր-ծովակալը կը տեղեկագրէ թէ ռուսական երկու թօրփիլանաւեր Կէնզանի առջեւ ապրիլ 25ին քնդեր են ճափոնական երկու շոգենաւեր, անոնց մէջ գտնուած մարդիկը ցամաք հանելէ ետքը։

— Հետեւեալ գիշերը Ռուսերը նաեւ քնդեր են զինուորական Քինշիումարու փոխադրանաւը, որ չորս թնդանօթներով սպառազինուած էր եւ զինուորական պաշարներ ու ածուխ բեռցած էր։ Նաւազներէն մէկ մասը անձնատուր եղած ըլլալով, ազատուեցաւ Ռուսերուն կողմէ. միւսները ընդդիմացած ըլլալով, փոխադրանաւին հետ ընկղմեցան։

ՀՌՈՄ.— Վիլհէլմ կայսրը, Իտալիայէն մեկնած պահուն, հեռագիր մը ուղղեց նախարարապետ եւ Ներքին գործոց նախարար Պ. Ճիոլիթթիի, ըսելով.— «Ձեր գեղեցիկ երկրէն մեկնելու պահուս, զոր անկեղծօրէն կը սիրեմ, կը խնդրեմ որ ընդունիք իմ ջերմ շնորհակալութիւններս այն ամէն բաներուն համար որոնք նպաստեցին ուղեւորութիւնս հաճելի եւ դիւրին ընծայելու մասին։»

ԲԱՐԼՍՐՈՒՀԷ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին հոս ժամանեցին։ Ընդունուեցան Պատէնի մեծ դուքսին ու մեծ դքսուհիին եւ ֆոն Պիւլօվ կոմսին կողմէ, ժողովուրդեան խանդավառ արտայայտութեանց մէջ։ Քաղաքապետը ուրախութիւն յայտնեց կայսեր բժշկուելուն համար։ Վիլհէլմ կայսրը պատասխանեց, եւ յիշեց Ծայրագոյն Արեւելքի եւ հարաւային արեւմտեան Աֆրիկէի գերման գաղթավայրին դէպքերուն ակնարկութիւն ըրաւ. յետոյ ըսաւ թէ իրեն պարտաւորութիւն կը համարի այցելել իր սիրելի ազգականներուն, որպէս զի անոնց ապացոյց մը տայ թէ կատարելապէս բժշկուած է։ Կայսրը ապա յայտնեց թէ ընդհանուր խաղաղութիւնը պիտի չխանգարուի, թէ ներկայ դէպքերը պիտի աւելցնեն ժողովուրդին քաջութիւնը եւ թէ Գերմանիա միշտ միացեալ պիտի ըլլայ, երբ անհրաժեշտ պէտքը ներկայանայ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ թագաւորը եւ Պ. Լուպէ Նաբոլի ուղեւորեցան։

ՆԱԲՈԼԻ.— Հանդիսական հացկերոյթին առթիւ նախագահ Լուպէ եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը ջերմ բաժակաճառեր փոխանակեցին Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ նաւատորմերուն համար։ Պ. Լուպէ խորին երախտագիտութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութեանց համար արքայական գերդաստանին, Իտալիոյ կառավարութեան եւ ժողովուրդին կողմէ։ Թագաւորն ալ, Պ. Լուպէի այցելութեանը համար մեծ ուրախութիւն յայտնելով, ըսաւ թէ Իտալիա եւ Ֆրանսա, Միջերկրականի մէջ իրենց փոխադարձ շահերը կարգադրելով, նոր աջակցութիւն մը ընծայեցին Եւրոպայի խաղաղութեան։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 28 ապրիլ.— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական քանի մը զօրախումբեր գրաւեր են Բիւ-Լիէն-Չէն, Եալուի աջ կողմը՝ Վի-Ճուի դիմացի եզերքը։

ԲԱՐԻԶ.— Պետերսպուրկէն Բարիզի ռուսական դեսպանատան ուղղուած հեռագիր մը կը հաստատէ երէկուան այն լուրը թէ Վլատիվօսթօքի ռուսական նաւատորմը ճափոնական չորս նաւեր բռնած ըլլայ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ ճափոնական զօրաբաժին մը Եալուն անցած ըլլայ։

—Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ Ճափոնները կտրած ըլլան Փորթ-Արթուրի երկաթուղին Նիւ-Չուանկի մէջ։

ՆԱԲՈԼԻ.— Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը եւ Պ. Լուպէ մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցան Նաբոլիի մէջ։ Ժողովրդեան անհագին բազմութիւն մը կար, հակառակ հեղեղանման անձրեւին։ Կէսօրէն ետք թագաւորը եւ նախագահը այցելեցին քաղաքը։ Այս իրիկուն հանդիսական ներկայացում մը պիտի տրուի Սան-Քարլօ թատրոնին մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 15 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	91	20
Ամէնէն բարձր գին	»	91	22
Ամէնէն վար գին	»	90	84
Րումէլիի Երկաթուղի գոգ.	Ֆր.	128	—
Ամէնէն բարձր գին	»	128	37 1/2
Ամէնէն վար գին	»	121	—

ԲԱՑՈՒՄ 16 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Ն.	91	13
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	128	—
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ- Պանքա		—	—
Յունական պանքա		425	—
Տէրքօզ		354	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	65
Թիւթիւնի բաժնեթուղթ		6	20
» ժուիսանս		1	90
» պարտաթուղթ		490	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		514	50
Թրամուէյ		119	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		278	—
» » » Բ		291	—
Լավրիօն		63	92
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	89
» պարտաթուղթ	Ա	136	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		89	—
Միացեալ պարտք	բ.գ.	82	50
	գոց.	82	63
Օսմանեան Պանքա		13	25
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	90
» Մոնօփոլ		45	50
Պուլկարական 1888		92	—
Էժիփսիէն ունիֆիէ		106	37
Դօմինիալ		105	—
Թրանսվալ		4	68
Ճափոնի երկաթուղի		14	50
[illegible]		25	310

ՊԷՐԼԻՆ, 28 Ապրիլ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	88	90
Րումէլի երկաթուղի	»	130	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	360

ԻԼԱՆ

Մուհաճիրին Իտարէսի գալէմ օտասընըն թէֆրիշինէ լուզում կէօրիւլէն էշեանըն պէրմուճիպի քէշիֆ թէֆրիշէ թալիպ օլանլարըն շէհրի հալըն եիրմինճի սալը կիւնիւ Գոմիսիոնը մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

1-3

Շուրայի Տէվլէթ մազպաթա գալէմինին օլ պապտաքի քէշֆի մուճիպինճէ թէֆրիշինէ թալիպ օլանլարըն շէհրի հալը բուլմինին եիրմինճի սալը կիւնիւ սաաթ օնտա գատար Գոմիսիոնը մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

1-3

Մէմուրինի գալէմինէ [illegible] վէ մասալարըն էմաալ վէ էլզիալ մէվճուտէյինէ թէֆրիշան թէճտիտի իղթիզա [illegible] նիրմի ղրուշ հիսապըլէ [illegible] ղրուշտա թալիպի էօհտէսինէ [illegible] իթմիշ վէ շէհրի հալըն եիրմինճի սալը կիւնիւ գարարը գաթիի իճրա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն սաաթ օնտա գատար Գոմիսիոնը մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

1-3

ՅՕԴԱՑԱՒ եւ ՅՕԴԱՏԱՊ

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն
Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՕՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Օդաչափային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով:

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Գավաֆեան խան թիւ 5:

Կը գտնուի նաեւ Վիէննայի Գառապետ էֆ. դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները:

Գաւաթները երբեք չիշէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւաթներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով:

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ:

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չափազանց մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տոկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու ժառ ղոյց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեկաններու:

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ, Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱՔԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ. Հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, եւ որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը: 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ արդիւնական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ ոչ եւ է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլորէն աւելի առաւելագոյն եւ ընդարձակ պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ազատ ճամբորդութեան, բնակութեան, ծառայութեան տեսակներուն եւ պատերազմի, անձնատուութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ: Ցեղեկական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրին հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դուռ դուռ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ կ'երաշխաւորէ վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վճարուածին չորս անգամ [illegible], յետագայ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով համեմատ վճարելով. մէկ տարիէն ետքը յետոյ [illegible] չկայ: Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիրները:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի. որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է: Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել:

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՕՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Գործակալ
Ա. ՔՈՒՉՈՒԽԵԱՆ
Պոլիս, Հալէպ Չալ խան
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բաղչէ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հ. վ. ՂԸ փողոց: Օսմ. Նամազեան դիմաց.

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մաքրուճըլար, Զորլուլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի: 194

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընձայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն:

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիօնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսաթլանթիքի ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐՕ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիօնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Բասմա Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիօնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճեմիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս:

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻԶ
THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա (1. Մեծ փողոց, Փօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի տակ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:
Սկիւտար Չարշը պոյը, Թիւ 120:

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչութիւնը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի եւ Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Գրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1841	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սէրիօ	1735
Արգոսօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1681	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Տոմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1067	Սալմօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2388	Հօրազիօ	3390	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	[illegible]	504	Իտալօ	3354	Նէրօ	1083	Թօրօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էքօ	2464	Իվանհօ	5540	Օթհօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4985	Թոբագօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրաթօ	1841	Քէլսօ	1058	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	3307	Բալէրմօ	1637	Վասկօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Ձոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Վոլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանսիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռինալտօ	1863	Էլմօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են:
Վասքօ շոգենաւը, Նաւապետ Կրին:
Ալէքօ » » Ուէպստըր:
Քլիօ » » Սըմիթ, ամսոյս 27ին:
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին:
Այտահօ շոգենաւը, մայիս 3ին:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս
Գշ. 13/28 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն:
Ե. 15/28 Օտէսա ժամը 10ին առտու:
Շբ. 17/3 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն:
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԷՆ ԵՒ [illegible]

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.
» »	Մարսիլիա	» 160	»
Բ. »	Բարիզի	» 150	»
» »	Մարսիլիա	ε 120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ Քարափին վրայ:
516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3238
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	1936
Ումբրիա	8128	Սիպերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	16 1

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ա ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (46)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

ՀՕՐ ՈՒ ՄՕՐ ՄԻՋԵՒ

Եթէ երբեք, աւելի ապահովութեան համար, Մաալէն իր հետ Բարիզ տարած էր փոքրիկը, Ժան Կլէօրի կինը անպատճառ գործաւորուհիին տունը գացած ըլլալու էր հետեւեալ օրը, Իվօնը առնելու համար:

Ուստի տիկին տը Ռուվրէյ Բարիզէն հեռացած էր, այս խորհրդածութիւններուն վրայ քիչ մը հանդարտած մտքով, բայց մեծ զգուշաւորութեամբ վերադարձած էր Բարիզ:

Գ. տը Լանժվիլի այցելութիւնը ծանուցին իրեն:

Ֆիլիբ սիրալիր կերպով սեղմեց դքսուհիին ձեռքը:

— Որքա՜ն անձկութիւններու մատնուեցայ... Ձեր ամուսինը բան մը չի գիտեր, այնպէս չէ՞:

Քլոթիլտ տատամսեցաւ:

Ի՞նչ ըսել կ'ուզէր Գ. տը Լանժվիլ... Սէն-Կրաթիէնի մէջ պատահած առտուան դէպքերուն ակնարկել կը թուէր...

Ո՞վ կրնար իմացուցած ըլլալ, քանի որ այդ ահռելի վայրկեանէն ի վեր չէր տեսած զինքը:

Մաալէն Կլէօրի տունը գացած եւ այս վերջինը պատմա՞ծ էր պատահած անցքերը...

Բայց այդպիսի ենթադրութիւն մը կարելի չէր... Մաալէն, որ չէր ճանչնար Ֆիլիբը, շատ աւելի գաղտնապահ պիտի ըլլար անոր հետ, հակառակ Գ. տը Լանժվիլի կողմէ եղած թախանձանքին, նմանօրինակ գաղտնիքի մը ամենափոքր մասնիկը յայտնելու համար:

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, հարցուց Քլոթիլտ... ո՞վ ձեզի իմաց տուաւ:

Ֆիլիբ պատասխանեց.

— Այն ժամադրութեան գացի, զոր իրարու տուած էինք:

— Դո՞ւք, գոչեց դքսուհին: Զաւալ ձեզ:

— Պատճառը այն է թէ հոն մէկու մը հանդիպեցայ, որ արգելք եղաւ ձեր քով գալու:

— Մէ՞կը:

— Քլոթիլտ, կեցէք որ ձեզի դժնդակ թուող յայտնութիւն մը ընեմ:

— Բարեկամս, կը սոսկացնէ՛ք զիս:

— Ո՛չ: Մի վախնաք... Ալ ետ վախնալիք բան չունիք... ընդհակառակը, ձեր անձկութիւններուն վերջ տալու էք... Գ. տը Ռուվրէյ միթէ հաւատ չէ՞ ընծայած այն մատնութեան, որով Սէն-Կրաթիէն գացած է:

Խոր զարմացում մը տեսնուեցաւ Իվօնի մօր դէմքին վրայ:

— Իմացա՞ծ էք...

— Ամէ՛ն ինչ:

— Ի՞նչպէս... ո՞վ կրնայ ձեզի հաղորդած ըլլալ այդ մանրամասնութիւնները:

— Հիմա պիտի ըսեմ ձեզի... բայց նախ իմ հարցումիս պատասխանեցէք, կ'աղաչե՛մ:

— Շա՛տ լաւ. ձեր ենթադրութիւնը ճիշդ էր... շնորհիւ նախախնամութեան, Գ. տը Ռուվրէյ չկրցաւ իմանալ ճշմարտութիւնը:

— Ա՛հ, Քլոթիլտ, ո՜րքան երջանիկ եմ, մանաւանդ ձեզի համար:

— Վտանգին առջեւը առնուեցաւ այն պահուն, երբ ինքզինքս կորսուած կը կարծէի անդարձ կերպով:

Այն ատեն դքսուհին պատմեց բոլոր իրադարձութիւնները այդ անմոռանալի օրուան:

Ցուցնելով Մաալէնի եւ Ֆրանսուազի կողմէ յերիւրուած սուտը, որով Գ. տը Ռուվրէյ կասկածի նշոյլն անգամ չէր ունեցած:

— Երկինք ձեզ պաշտպանած է, գոչեց Ֆիլիբ եւ շնորհեցուցած ձեզ բերան տալը... Սակայն անիկա շատ ապահով էր ձեր կորուստին վրայ:

Քլոթիլտի զարմանքը կ'աւելնար Ֆիլիբի խօսքերուն վրայ:

Մանկամարդ կինը սկսաւ հարցափորձ ընել.

— Կը կարծէ՞ք թէ կին մը լարած ըլլայ այդ գարշելի ծուղակը:

— Այդ մասին ապահով եմ:

— Սակայն ո՛չ մէկուն չարիք հասցուցած եմ... ինչո՞ւ համար այդ թշուառականը պիտի ուզէր վրէժ լուծել ինէ...

— Որովհետեւ այնքան կ'ատէ ձեզ որքան դուք կը կարծէիք թէ կը սիրուիք անոր կողմէ.

— Ըսել է գիտէ՞ք այդ կնոջ անունը...

— Գիտեմ... Չէք գուշակեր...

Տիկին տը Ռուվրէյ պահ մը փնտռտուքի սկսաւ մտքին մէջ:

— Ո՛չ, մտածեցի, ի զուր կը փնտռեմ... Ո՛չ ոք կը գտնեմ:

— Իրաւունք ունիք: Ձեր անմեղ հոգին չուզեր այդպիսի անուանարկութեան մը հաւատալ:

— Ո՛չ, ո՛չ, յարեց դքսուհին, ջանալով մտքին մէջ փնտռել: Իրաւ որ չեմ գիտեր... չեմ կրնար գիտնալ:

— Է՛հ ուրեմն, ձեզ կորստեան մատնել ուզող անարժան արարածը Լանժվիլի կոմսուհին կը կոչուի, ըսաւ Ֆիլիբ այլայլած ձայնով:

— Ձեր կի՛նը, բացագանչեց Քլոթիլտ ծայրայեղ զարմանքով:

— Այո՛, իմ անունս կրող կինը, յարակրկնեց Գ. տը Լանժվիլ:

— Սիմո՛ն... զիս մատնել համարձակի:

— Ասոր վրայ տարակոյս չկայ... Դուք ալ պիտի համոզուիք... Ամենափոքր գաղտնիք մը յայտնա՞ծ էք անոր... Ձեր բերնէն բան մը փախա՞ծ է անոր առջեւ, որպէս զի կարենար հետքը գտնել գաղտնիքին...

— Բնա՛ւ:

— Սակայն ամէն ինչ գիտէ... Իվօնի գոյութեան վրայ ալ տեղեկութիւն ունի... Գիտէ թէ մեզ այդ տղուն զօդող սիրելի ու գաղտ կապեր կան:

Սարսափի արտայայտութիւն մը նկարուեցաւ տիկին տը Ռուվրէյի սովորաբար այնքան հանդարտիկ դէմքին վրայ:

— Ֆիլիբ, կը խորհիմ թէ չե՛մ երազեր միթէ ձեր խօսքերը մտիկ ըրած պահուս կամ թէ դուք խելակորոյս չէ՞ք եղած:

— Ո՛չ, ո՛չ, յարեց երիտասարդը դառնութեամբ: Բովանդակ ողջմտութիւնս պահած եմ, ինչպէս նաեւ դուք:

— Կարելի՛ բան չէ. Սիմոն անկարող է այդքան անարգելի արարք մը ի գործ դնելու... Չեմ կրնար ըմբռնել թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ նմանօրինակ զրպարտութիւն մը կ'ընէք անոր վրայ... Խորհեցէք թէ դպրոցի ընկերուհի մըն է, որուն հետ ամենաջերմ եւ ամենասերտ սիրով մը կապուած ենք:

Ֆիլիբ պատասխանեց.

— Իր արարքին մէջ բռնեցի եւ բռնադատեցի զինքը խոստովանելու... Կը հաւա՞տաք խօսքերուս, երբ ըսեմ թէ այդ կինը ամէնէն գարշելի ու գձուձն է արարածներուն մէջ, եւ թէ այն սէրը՝ որուն հաւատ կ'ընծայէք մինչեւ այսօր, ինչպէս նաեւ ես, ամենասեւ ու ամենագձուձ կեղծիք մըն է...

Այս խօսքերուն ի լուր, որոնց վրայ չէր կրնար տարակուսիլ ալ եւս, տիկին տը Ռուվրէյ արհաւիրքէն սարսռաց.

Սակայն, իր ազնիւ հոգիին պատճառաւ, դեռ կը յամառէր այդ ակներեւութեան չհաւատալ:

Հարկ եղաւ որ Գ. տը Լանժվիլ կրկնէ Սիմոնի քինախնդիր վրէժը, որպէս զի Քլոթիլտ հաւատայ այդքան գձձութեան:

Այդ ահռելի զարթնումէն սարսռալով, գլուխը ծռեց Քլոթիլտ:

(Շարունակելի)